

ΝΙΚΟΣ ΣΤ. ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΜΑΛΤΑ ΩΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ - ΝΑΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η στρατηγική σημασία της Μάλτας για τις Ευρωπαϊκές ναυτικές δυνάμεις. Μεγ. Βρετανία και λιγότερο τη Ναπολεονική Γαλλία, στην επέκταση και τον συνεπακόλουθο ανταγωνισμό τους για οικονομική pre-eminence στο Levant τους δύο προηγούμενους αιώνες έχει αρκετά ερευνηθεί και τεκμηριωθεί βιβλιογραφικά.

Στην κυρίαρχο περίοδο του 19ου αι. η σταδιακή παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η ανάδειξη των νέων client-states στον ευρύτερο χώρο της Near East αναδεικνύουν και καθιστούν απαραίτητες ναυτικές βάσεις, όπως η Μάλτα, για να ελέγχουν τις θαλάσσιες επικοινωνίες και να διασφαλίζουν την ανάπτυξη του εμπορίου. Η απόκτηση της Μάλτας από τη Μεγ. Βρετανία επιτρέπει στη ναυτική δύναμη της τελευταίας να κυριαρχήσει στο Μεσογειακό χώρο με άμεσες και θετικές επιπτώσεις στο εμπόριο και στη ναυτιλία της περιοχής. Κι όταν από την πρώτη δεκαετία του 19ου αι. η Αγγλική παρουσία επεκτείνεται στις ελληνικές χώρες με την εγκαθίδρυση του Αγγλικού προτεκτοράτου των Ιονίων νήσων, η Μάλτα γίνεται ένας σημαντικός διαμετακομιστικός κόμβος στη διακίνηση του εμπορίου του Ελληνικού χώρου με τη Δυτική Μεσόγειο και Ευρώπη.

Στο process αυτό,καίρια είναι η θέση της τότε αναπτυσσόμενης Ιόνιας ναυτιλίας που επεκτείνει τις δραστηριότητές της στον κυρίως Ελληνικό χώρο τον οποίο συνδέει με τη Δυτική Μεσόγειο και Ευρώπη.

Ο κ. Νίκος Βλασσόπουλος με τη μελέτη του αυτή, προϊόν μιας επίμοχθης και αξιόλογης προσπάθειας, συμβάλλει ουσιαστικά στην πληρέστερη κατανόηση της συμβολής της Ιόνιας ναυτιλίας στη γέννηση και εξέλιξη της Ελληνικής Εμπορικής Ναυτιλίας. Στους πίνακες που παραθέτει, παρουσιάζονται με σαφήνεια τα στατιστικά στοιχεία που επεξηγούν και νομοτελειακά τεκμηριώνουν την προοδευτική ανάπτυξη της Ιονίου ναυτιλίας τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο. Μιας εμπορικής οικονομικής δραστηριό-

τητας που διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης και θα αποτελέσει τον πυρήνα της μετέπειτα μεγάλης Θιακοκεφαλλονίτικης εφοπλιστικής αναγέννησης των αρχών του 20ου αι.

Η επιμέλεια της έκδοσης του κειμένου, παρακολούθηση δοκιμίου, διορθώσεις και η γενικότερη συνεργασία με το τυπογραφείο, έγινε από το μεταπτυχιακό φοιτητή του τομέα της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας κ. Κων/νο Τσουμάνη. Βέβαια η δομή της μελέτης, ο τρόπος παράθεσης των βιβλιογραφικών αναφορών και η χρήση των αρχειακών πηγών είναι του συγγραφέα κ. Ν. Βλασσόπουλου.

Τη γενικότερη επίβλεψη της εργασίας είχε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Ι. Θ. Μαλακάσης, ως ειδικός στα θέματα της Ναυτικής Ιστορίας.

Ι. Θ. Μαλακάσης
Καθηγητής Ιστορίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Γεωγραφικά η Μάλτα βρίσκεται σχεδόν στο κέντρο της Μεσογείου. Από το Γιβραλτάρ απέχει 991 μίλια, από την Κωνσταντινούπολη 837 και από την Αλεξάνδρεια 820, ενώ από την Βενετία απέχει 738 μίλια, την Κέρκυρα 366, τη Ζάκυνθο 346, την Καλαμάτα 388 και την Πάτρα 376 μίλια. Είναι φανερό λοιπόν όχι μόνο η στρατηγική της θέση αλλά και η εμπορική, ιδιαίτερα στην εποχή που τα ιστιοφόρα σκάφη μετέφεραν φορτία από τη Μαύρη Θάλασσα και την Αλεξάνδρεια για τη Βόρεια Ευρώπη κι είχαν ανάγκη να σταθμεύσουν μεσοδρομής για να ανανεώσουν τις προμήθειές τους. Από την Οδησό, τα καράβια έκαναν 30 με 60 μέρες για να φθάσουν στη Μάλτα, από την Καλαμάτα κάπου 15, ενώ από την Κέρκυρα και τη Ζάκυνθο μία εβδομάδα. Ερχόμενα πάλι από την Ευρώπη και την Αγγλία, ήταν στην θάλασσα πάνω από ένα μήνα.

Η Μάλτα, όπως και τα Επτάνησα, ήταν κάτω από την Αγγλική προστασία από το 1803 κι έτσι έγινε και σημαντικό διαμετακομιστικό κέντρο Αγγλικών προϊόντων, που διοχετεύονταν στα Επτάνησα και τη Μέση Ανατολή (Λεβάντε). Μαλταίζοι καραβοκυραίοι δημιούργησαν αυτό που θα λέγαμε σήμερα «τακτική γραμμή» (λάϊνερ) από τη Μάλτα στην Κέρκυρα και Ζάκυνθο. Ένα περίπου καράβι αναχωρούσε την εβδομάδα.

Στον περασμένο αιώνα¹, αλλά και πιο πριν ακόμη, τα Αγγλικά σκάφη που έρχονταν από την Αγγλία με προορισμό την Ανατολική Μεσόγειο σταματούσαν στο Γιβραλτάρ, αφού έκαναν από τη Βόρεια Ευρώπη ένα ταξίδι 20/40 ημερών, και κατόπιν ο επόμενός τους σταθμός ήταν η Μάλτα, ύστερα από δύο εβδομάδες. Εδώ ξεφόρτωναν πολλά εμπορεύματα, που προωθούνταν κατόπιν στην Ελλάδα και σε άλλα λιμάνια της Ανατολής.

1. Τις περισσότερες πληροφορίες της εργασίας αυτής μας τις δίνει η Μαλτέζικη κρατική εφημερίδα, «Malta Gazette», που αρχίζοντας από το φύλλο αρ. 337/12.4.1820 κατέγραφε όλα τα μεγάλα σκάφη που έφθαναν και αναχωρούσαν από το νησί, δίνοντας συγχρόνως πολύτιμες πληροφορίες για το όνομα του καπετάνιου, προέλευση, φορτίο, φορτωτή/παραλήπτη και επίσης στις αναχωρήσεις προορισμό και φορτίο. Οι πληροφορίες αυτές τελειώνουν με το φύλλο 1090/31.12.1831. Άλλες πληροφορίες, σχετικά με τις αφίξεις της Κέρκυρας και Ζακύνθου, τις έχω αντλήσει από την Ιονική Κυβερνητική Εφημερίδα, που κυκλοφορούσε στην Κέρκυρα, την «Gazetta Degli Stati uniti delle Isole Jonie» από το 1817 ως την Ένωση. Άλλες πληροφορίες για την Μάλτα τις δίνει το Public Record Office στην σειρά CO.162.

Εδώ επίσης ξεφορτώνονταν και αποθηκεύονταν φορτία καρβούνου, που κατόπιν γινόταν η διαμετακόμισή τους σε μικρότερες ποσότητες σε άλλα λιμάνια. Ρωσικά σκάφη από την Βαλτική, σκάφη διαφόρων Γερμανικών κρατιδίων, της Δανίας και της Ολλανδίας, που είχαν προέλευση τη Βόρειο Θάλασσα, όλα σταματούσαν στη Μάλτα. Ακόμη Αμερικανικά μεγάλα βριγαντίνια και Αγγλικής ιδιοκτησίας σκάφη από τον Καναδά με παστά ψάρια, σκάφη από τη Νέα Υόρκη, Βοστώνη και Νότιο Αμερική με καφέ και ζάχαρη με προορισμό την Οθωμανική Αυτοκρατορία, είχαν σίγουρο σταθμό την Μάλτα. Το ίδιο συνέβαινε στην επιστροφή τους από λιμάνια της Ανατολής, Επτανήσου και Κορινθιακού Κόλπου με φορτία σταφίδας και άλλων γεωργικών προϊόντων για την Αγγλία και Βόρεια Ευρώπη.

Η Μάλτα στο πρώτο μισό του περασμένου αιώνα είχε μεγάλη εμποροναυτική κίνηση. Τέσσερα και πέντε μεγάλα σκάφη έφθαναν κάθε μέρα με φορτία από τη Δυτική και Ανατολική Μεσόγειο, εκτός τα μικρότερα, που καθημερινά έρχονταν από τις κοντινές ακτές της Σικελίας και του Τούνεζι. Σε σύγκριση η Κέρκυρα, που ήταν στην πορεία των σκαφών που πήγαιναν από τη Μαύρη Θάλασσα και την Ανατολική Μεσόγειο προς την Αδριατική, είχε δύο με τρεις αφίξεις την ημέρα, ενώ η Ζάκυνθος, που ήταν στον δρόμο των σκαφών που έρχονταν από τη Μαύρη Θάλασσα και τη Σμύρνη με προορισμό Αδριατική και Δυτική Μεσόγειο, είχε κάθε μέρα ακόμη λιγότερα σκάφη.

Η Μάλτα στη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης έπαιξε σημαντικώτατο ρόλο στον εφοδιασμό της Επτανήσου αλλά και της Δυτικής Ελλάδας αλλά και των νησιών του Αιγαίου Πελάγους. Και όπως ήδη αναφέρθηκε, Μαλταίζικα σκάφη που έκαναν τακτικές γραμμές με την Κέρκυρα, Ζάκυνθο και Λευκάδα, αλλά και άλλης εθνικότητας σκάφη, προπάντων Ιονικά (με Ιονική και Ρώσικη σημαία), έκαναν περιστασιακά ταξίδια όχι μόνο στα Επτάνησα αλλά και σε διάφορα λιμάνια της Δυτικής Ελλάδας, ιδιαίτερα της Πελοποννήσου και ακόμη και στο Ναύπλιο. Όχι δε μόνο μετέφεραν διάφορες «πραμάτειες» στα λιμάνια αυτά, αλλά και εφόρτωναν γεωργικά προϊόντα. Είναι αξιοθαύμαστο, πως παρ' όλη την Επανάσταση και τις αναταραχές που επέφερε το εμπόριο προς το εξωτερικό εργαζόταν καλά (Βλ. Πίνακα 1).

Ο Στρατηγός, Σερ Τόμας Μαίητλαντ, που ήταν Ύπατος Αρμοστής της Μάλτας, όπως και των Ιονίων Νήσων αργότερα, με διάφορες ευνοϊκές αποφάσεις του συνετέλεσε πολύ στο να στερεώσει την κυρίαρχη θέση του νησιού ως σπουδαίου εμπορικού ναυτικού-κέντρου της Μεσογείου. Την πολιτική αυτή την βάσισε σε τρεις αρχές: πρώτα έδωσε προτεραιότητα στα Αγγλικά βιομηχανικά προϊόντα και στα εισαγόμενα αγαθά από τις Αγγλι-

κές αποικίες, δεύτερο θέλησε να ενθαρρύνει τις εξαγωγές του νησιού και τρίτο να χρησιμοποιηθεί η Μάλτα ως διαμετακομιστικό κέντρο στην Μεσόγειο. Οι έμποροι τον επέεξαν να καταργήσει όλους τους φόρους και τους δασμούς των εισαγωγών και εξαγωγών, παραπονούμενοι ιδιαίτερα για τους βαρείς φόρους της καραντίνας και του λιμανιού. Και ενώ ο Μαίητλαντ ήταν διστακτικός στο να μειωθούν οι φόροι, το Υπουργείο Αποικιών είχε αντίθετη γνώμη, κι έτσι στις 7 Ιανουαρίου 1819 οι φόροι εξαγωγών και του «μανιφέστου» καταργήθηκαν, ενώ οι φόροι εισαγωγών μειώθηκαν σε 1% επί της αξίας των Αγγλικών φορτίων και 2% των ξένων φορτίων. Στις 12 Οκτωβρίου 1820 εμειώθηκαν και τα έξοδα λιμοκαθαρηρίου και καταργήθηκε ο φόρος των υπό διαμετακόμιση φορτίων¹.

Ωστόσο οι διευκολύνσεις του Μαίητλαντ προς τους εμπόρους της Μάλτας δεν σταμάτησαν εδώ. Οι φόροι στο εισαγόμενο σιτάρι ήταν ένα σημαντικότερο έσοδο στον προϋπολογισμό του νησιού, που μπορεί να υπολογισθεί σε περίπου 20% όλων των φόρων. Από το 1814 έως το 1821 το σιτάρι επωλείτο κατά μέσον όρο προς 36 εσκούδα και 15 τάρι το κάθε Salm (μέτρο βάρους). Έτσι η Κυβέρνηση εισέπραττε από έμμεσο φόρο, μονοπωλώντας το, περίπου 14 σελίνια για κάθε καντάρι, ενώ αυτό επωλείτο κατά μέσον όρο 60 σελίνια. Ύστερα από διαμαρτυρίες των εμπόρων, ο Μαίητλαντ ελευθέρωσε το εμπόριο του σιταριού από την 1η Ιουλίου 1822 και εμείωσε τον δασμό σε 4 εσκούδα το Salm για τις ποσότητες, που θα εισάγοντο με Αγγλικά ή Ιονικά σκάφη, ενώ τα ξένα σκάφη επεβαρύνοντο με πέντε εσκούδα². Έτσι, όπως παρατηρούμε από τον Πίνακα 2, από τα μέσα του 1823 άρχισαν σημαντικές εισαγωγές σιταριού από τη Μαύρη Θάλασσα με Ιονικής πλοιοκτησίας σκάφη, που πολλά εκαλύπτονταν με Ρωσική σημαία, αλλά και ρωσικής πλοιοκτησίας σκάφη. Από το 1831 αρχίζουν να εμφανίζονται και Ελληνικά σκάφη. Υδροισπετσιώτικα, Γαλαξιδιώτικα και άλλα, με φορτία από την Μαύρη Θάλασσα. Πολλά όμως προορίζονταν για λιμάνια της Δυτικής Μεσογείου. Έχουμε στοιχεία για 70 σκάφη με Ελληνική, Ιονική και Ρωσική σημαία, που έφθασαν στη Μάλτα τη χρονιά αυτή με σιτηρά από τη Μαύρη Θάλασσα, αλλά δεν έχουμε πληροφορίες πόσα από αυτά τα σκάφη ξεφόρτωσαν το φορτίο τους στο νησί και πόσα είχαν φορτία υπό διαμετακόμιση για άλλα λιμάνια. Πιστεύουμε, υπολογίζοντας τον χρόνο που έμεναν στη Μάλτα, πως περίπου 20 πλοία θα πρέπει να προόριζαν το φορτίο τους για άλλα λιμάνια της Δυτικής Μεσογείου.

1. C. Willis-Dixon. *The Colonial Administration of Sir Thomas Maitland*, New York 1969, σ. 162.

2. C. Willis-Dixon, ό.π. σ. 166.

Τα «ταχυδρομικά σκάφη» ή «Packet boats», όπως τα ονόμαζαν οι Άγγλοι, εξυπηρέτησαν πολύ καλά τη σύνδεση των Ιονίων νησιών με τη Μάλτα και κατ' επέκταση, λόγω της τακτικής επαφής που είχε το νησί αυτό, με τη Δύση, την Ιταλία και τη Βόρειο Ευρώπη. Το πρώτο τέτοιο σκάφος είναι η σκούνα «Colomba» το 1818, που ύστερα από δύο χρόνια μετονομάστηκε σε «Prospero». Καπετάνιος της ήταν ο J. Watson. Αναχωρούσε από τη Μάλτα κάθε 35-40 ημέρες για την Κέρκυρα και πολλές φορές πήγαινε ως τη Λευκάδα και την Πρέβεζα. Τα φορτία ήταν πάντοτε «εμπορεύματα», αλλά από την Κέρκυρα εφόρτωνε και ξυλοκάρβουνα, λάδι και σαπούνι. Από τη Μάλτα πάλι, εκτός από τα γενικά εμπορεύματα, εφόρτωνε πολλές φορές και μαλταιζόπετρες. Σε πολλά ταξίδια μετέφερε και επιβάτες. Στις 18 Ιανουαρίου 1825 αναφέρεται, πως έφθασε στην Κέρκυρα με 29 επιβάτες. Το τελευταίο του ταξίδι το έκαμε στις 30 Μαΐου 1825, όταν έφθασε στη Μάλτα από την Κέρκυρα. Στις 20 Οκτωβρίου έφυγε από τη Μάλτα για το Γιβραλτάρ με πιθανό τελικό προορισμό την Αγγλία. Από τότε χάνουμε τα ίχνη του.

Το δεύτερο σκάφος είναι το βριγαντίνι «Superba» με καπετάνιο το Μαλταίζο L. Cagua. Αυτό πρωτάρχησε τα ταξίδια του το 1819, πηγαίνοντας στην Κέρκυρα, Ζάκυνθο και Λευκάδα. Πολλές φορές όμως, όταν εβόλευε τον καπετάνιο, ξέφευγε από τα δρομολόγια αυτά και πήγαινε και στην Καλαμάτα και στην Κόρινθο. Ο πειρασμός του εύκολου κέρδους έκανε τον καπετάνιο να μεταφέρει πολλές φορές λαθραία, εμπορεύματα στους πολιορκημένους Τούρκους στα διάφορα κάστρα της Πελοποννήσου, που είχαν μεγάλη ανάγκη από τρόφιμα. Έχουμε πληροφορίες, πως τουλάχιστον δύο φορές τον «έπιασαν» Ελληνικά πολεμικά σκάφη ή καταδρομείς¹. Την πρώτη φορά τον συνέλαβαν κοντά στη Ζάκυνθο στις 28 Νοεμβρίου 1822², ενώ επήγαινε εφόδια στους Τούρκους στην Κόρινθο, που θα τα προωθούσαν στους πολιορκημένους του Ναυπλίου. Τα φορτία αυτά, αναφέρεται, πως ήταν για λογαριασμό Γάλλων εμπόρων της Ζακύνθου. Τη δεύτερη φορά τον έπιασαν όταν πήγαινε πάλι από τη Ζάκυνθο στο φρούριο της Πάτρας με πολύτιμα εφόδια για τους Τούρκους. Το σκάφος αυτό οδηγήθηκε στο Μεσολόγγι, όπου το εκεί «Λειοδικείο» επώλησε το φορτίο για λογαριασμό των πολιορκημένων, αλλά το σκάφος το ελευθέρωσαν³ και έφθασε

1. Ντίνος Κονόμος, *Ανέκδοτα κείμενα της Ελληνικής Επανάστασης*, Αθήνα 1966.

G. Georgiades Amakis, *George Jarvis*, Thessaloniki, 1965.

2. G. Georgiades Amakis, *όπ.π.* σ. 134.

3. Ντ. Κονόμος, *όπ.π.* σ. 68.

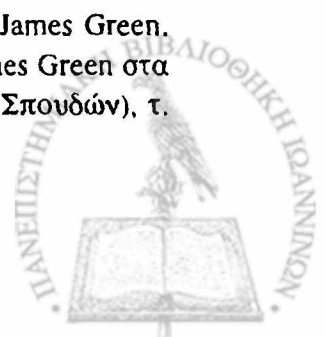
στη Ζάκυνθο στις 9 Ιουνίου 1823. Στις 30 Ιουλίου αναχωρεί για τη Μάλτα, όπου ξαναρχίζει τα τακτικά δρομολόγια του ως «ταχυδρομικό σκάφος». Στις 29 Νοεμβρίου 1825 φαίνεται πως πωλήθηκε και μετονομάζεται «Due Fratelli» με πλοίαρχο το Μαλταίζο V. Federici, ενώ αμέσως μετά επανέρχεται ο L. Caruana ως το τέλος του 1830.

Ένα τρίτο σκάφος, η βομβάρδα «Potente», Μαλταίζικης και αυτή πλοιοκτησίας, με καπετάνιους τους M. Bonelli (1821-4), L. Caruana (1825), M. Bonelli (1826) και G. Astarita (1826-30), αρχίζει τακτικά δρομολόγια από τον Αύγουστο 1821. Τα ταξίδια του ήταν προς την Κέρκυρα, πολλές φορές όμως πήγαινε και στη Λευκάδα. Μετέφερε εμπορεύματα, και από την Κέρκυρα εφόρτωνε λάδι, σαπούνι, ξυλοκάβουνα, βαφές, κάπες και άλλα. Μετέφερε ακόμη και επιβάτες. Στις 12 Αυγούστου 1824 ανεχώρησε από την Κέρκυρα με τον πράγματι μεγάλο αριθμό των 42 επιβατών. Σημειώνουμε πως το «Prospero» και το «Potente», σχεδόν σε κάθε τους ταξίδι, μετέφεραν από 10-25 επιβάτες, ακόμη και τον χειμώνα. Τα κυκλικά ταξίδια γίνοντο κατά μέσον όρο σε 65 ημέρες.

Ένα άλλο σκάφος ήταν η σκούνα «Heed» του R. Simms, που ταξίδευε τακτικά το 1821 στην Κέρκυρα και Κεφαλονιά. Σύντομα όμως ο καπετάνιος βρήκε, πως η μεταφορά φορτίων στους αποκλεισμένους Τούρκους των Πατρών και του Ρίου ήταν πιο επικερδής. Η πρώτη του αναχώρηση από τη Ζάκυνθο για την Πάτρα με φορτίο από παξιμάδι, ρύζι, αλεύρι, ρούμι, καφέ και ζάχαρη έγινε στις 20 Σεπτεμβρίου 1821.

Στους επόμενους έξι μήνες ξαναπήγε στην Πάτρα άλλες τρεις φορές με παρόμοια φορτία. Στο τελευταίο ταξίδι δηλώνει άφιξη με 17.000 τάλληρα, ένα τεράστιο ποσό χρημάτων για την εποχή εκείνη, που σίγουρα το κέρδισε με τα παράνομα ταξίδια του. Φαίνεται όμως, πως ο καπετάνιος αυτός ήταν τυχερός, γιατί δεν έχουμε στοιχεία που να φαίνεται πως οι Έλληνες καταδρομείς τον έπιασαν ποτέ. Για τούτο οι Ζακυνθινές πληροφορίες μας λένουν, πως τον επόμενο χρόνο, στις 16 Απριλίου και 27 Ιουνίου, έφθασε στη Ζάκυνθο από το Ρίο άδειο. Αναφέρεται μάλιστα μία αναχώρηση στις 28 Απριλίου για την Πάτρα, που σημαίνει πως στο ενδιάμεσο διάστημα εξετέλεσε άλλο ένα ταξίδι. Το γεγονός ότι στις 27 Απριλίου 1822 έφθασε στη Μάλτα, μεταφέροντας ως επιβάτη τον Άγγλο πρώην Υποπρόξενο της Πάτρας Richard Green¹, που ήταν μεγάλος υποστηρικτής και προμηθευτής

1. Σχετικά με τον Richard Green και τον αδελφό του, τον Πρόξενο Philip James Green, βλ. Ν. Σ. Βλασσόπουλου, «Οι δραστηριότητες του Άγγλου Προξένου Philip James Green στα χρόνια του 1821», (Πρακτικά του Δ΄ Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών), τ. Γ΄, 1992-3, σσ. 362-370.

ζωτικών εφοδίων του Τούρκου Αρχιστράτηγου της Δυτικής Πελοποννήσου, Γιουσούφ Πασά¹, μας κάνει να πιστεύουμε πως τα ταξίδια του «Heed» στα τουρκοκρατούμενα φρούρια ήταν τακτικώτατα και πολύ περισσότερα απ' όσα αναφέρουμε πιο πάνω. Στις 17 Αυγούστου αναχωρεί από τη Ζάκυνθο για το Λίβερπουλ, με φορτίο ξυλείας και βαφές, και χάνουμε και αυτού τα ίχνη.

Ένα ακόμη σκάφος, που περιστασιακά έκανε μερικά ταξίδια στην Κέρκυρα και στη Ζάκυνθο από το 1822 ως το 1824, ήταν η σκούνα «Hope» του J. Patterson. Συμπωματικά έκαμε τρία ταξίδια από την Κέρκυρα στην Αγγλία, ένα κάθε Απρίλη από το 1823 ως το 1825, με φορτία σταφίδας, βελανιδιών, λαδιού και χαλκού.

Ένα τελευταίο σκάφος ήταν το βριγαντίνι «Hastings» με πλοιάρχους τους Μαλταίζους L. Bonnici (1824-9), P. Zammit (1829-31) και τον B. Grazia (1831 και πέρα). Αυτό έκανε τακτικά δρομολόγια μεταξύ Μάλτας και Ζακύνθου ως το 1828, ενώ μετά το τέλος της Επανάστασης πήγαινε και στην Καλαμάτα. Από τη Μάλτα φόρτωνε συνήθως υφάσματα, μαλταϊζόπετρες, βαμβάκι, σαλάμι και άλλα εμπορεύματα και επέστρεφε με σαπούνι, σταφίδα, χαλκώματα, βαφές και άλλα.

Στα χρόνια της Επανάστασης (1821-1830) πολλά σκάφη διαφόρων εθνικοτήτων, κύρια με Αγγλική σημαία αλλά Μαλταϊζικής πλοιοκτησίας, όπως φαίνεται από τα ονόματα των καπεταναίων, ταξίδευαν και εμπορεύονταν συχνά με λιμάνια της Πελοποννήσου και με διάφορα νησιά. Ο Πίνακας 1, καταγράφει 208 σκάφη με ξένη σημαία —εκτός από την Ιονική και Ελληνική— που φθάνουν και αναχωρούν από τη Μάλτα με προέλευση και προορισμό Πελοπόννησο και νησιά του Αιγαίου και Επτανήσου. Στον αριθμό αυτόν, δεν αναφέρονται τα Μαλταϊζικά «ταχυδρομικά» σκάφη που στην περίοδο 1818-1829 είχαν 113 αναχωρήσεις για τα Επτάνησα και που πρέπει να τονισθεί πως η συμβολή τους στην διακίνηση του εμπορίου των νησιών αυτών, ήταν σημαντικώτατη.

Στον Πίνακα Α, συγκεντρώσαμε τις κατ' έτος αναχωρήσεις και αφίξεις των 208 αυτών σκαφών και επίσης τις διακινήσεις των Ιονικών, Ελληνικών, είτε με Ρώσικη ή με Οθωμανική σημαία, που το σύνολό τους φθάνει τα 340 σκάφη. Ο πιο κάτω Πίνακας Α μας δίνει αριθμητικά τις κινήσεις των σκαφών κατ' έτος:

¹ Βλ. Νίκου Στ. Βλασσόπουλου, *Το Λιμάνι των Πατρών στην Επανάσταση 1821 και στα Πρώτα Μετεπαναστατικά Χρόνια*, στον τιμητικό τόμο Κ. Ν. Τριανταφύλλου, Πάτρα 1993, τ. Α', σσ. 636-641.

		(α)	(β)	(γ)	
ΠΙΝΑΚΑΣ Α	1821	13	8	21	
	1822	24	4	28	(α) Αφίξεις/αναχωρήσεις από/
	1823	23	7	30	προς Ελλάδα-νησιά ξένων
	1824	11	10	21	σκαφών.
	1825	10	16	26	(β) Αφίξεις/αναχωρήσεις από/
	1826	14	16	30	προς Επτάνησο Ελληνικής
	1827	4	16	20	πλοιοκτησίας σκαφών.
	1828	25	15	40	(γ) Σύνολο
	1829	57	28	85	
	1830	17	26	43	
		198	142	340	

Στον Πίνακα 2, έχουμε συγκεντρωτικά αριθμό αφίξεων και αναχωρήσεων από 23 λιμάνια της Πελοποννήσου και νησιών του Αρχιπελάγους των σκαφών που αναφέρονται στον Πίνακα 1, όπου παρατηρούμε πως μέσα στα δέκα χρόνια έχουμε 141 αφίξεις στη Μάλτα με φορτία και 73 αναχωρήσεις. Οι αριθμοί δεν είναι απόλυτοι και δεν μπορούμε να ήμαστε σίγουροι πόσο κοντά είναι στην πραγματικότητα. Παρατηρούμε, πως το λιμάνι που εξάγει τα περισσότερα προϊόντα είναι η Καλαμάτα. Ακολουθεί το Λουτρό και το Ναυαρίνο. Πολλές αφίξεις έχουμε από τη Σύρο, αλλά ίσως να αφορούν σκάφη, που είχαν προέλευση Μαύρη Θάλασσα ή Κωνσταντινούπολη.

Από τα ξένα σκάφη, που έφθαναν στη Μάλτα (βλ. Πίνακα 1) από την επαναστατημένη Ελλάδα, πρέπει ν' αναφέρουμε την σκούνα «Clifton» του J. Hunter, που τρεις φορές έφθασε στο νησί το 1821, με φορτίο σταφίδας από την τουρκοκρατούμενη Πάτρα, ενώ ένα άλλο Αγγλικό βριγαντίνι, το «Vezzusso» έφθασε με εμπορεύματα από την Καλαμάτα στις 19 Οκτωβρίου. Τον επόμενο χρόνο η Αγγλική βομβάρδα «Amicizia» του B. Consiglio Μαλταίζικης πλοιοκτησίας έκαμε 4 ταξίδια από την Καλαμάτα με φορτία λαδιού, δέρματα, μετάξι και άλλα για λογαριασμό του Δ. Κανελλόπουλου. Την ίδια χρονιά έχουμε άλλο ένα Αγγλικό, που φθάνει από την Καλαμάτα με λάδι και μετάξι, ενώ άλλα τρία έρχονται από το Λουτρό με λάδι, χαλκώματα κι ακόμη με βόδια, άλογα και μουλάρια. Στις 4 Οκτωβρίου δύο Αγγλικά βριγαντίνια φθάνουν από την Πάτρα με σταφίδα. Το φορτίο του

ενός, που ήταν το «Fountain», αναφέρεται πως είναι για λογαριασμό του Άγγλου Προξένου Ph. Green. Αυτός ήταν ο Άγγλος Πρόξενος στη Ζάκυνθο και υπεύθυνος του Αγγλικού εμπορικού καταστήματος στην Πάτρα της Levant Company, που συγχρόνως ενεργούσε και εμπορικές εργασίες με Τούρκους Μπέηδες για λογαριασμό του. Μόλις άρχισε η Επανάσταση, αναγκάστηκε να καταφύγει στη Ζάκυνθο, με την βοήθεια του Ρώσου Προξένου Ιωάννου Βλασσοπούλου, όπου συνέχισε τις δοσοληψίες του με τους Τούρκους. Έτσι τους έστελνε σημαντικά εφόδια, ενώ εκείνοι σε αντάλλαγμα του παρέδιναν φορτία σταφίδας για την Αγγλία.

Για να συμπληρώσουμε την εικόνα της Μαλταίζικης εμπορικής κίνησης με τα λιμάνια της επαναστατημένης Ελλάδας, δίνουμε στον Πίνακα 3 κατάλογο των σκαφών με Ιονική σημαία, που έφθασαν και αναχώρησαν από τη Μάλτα, στον Πίνακα 4 έχουμε κατάλογο σκαφών Ιονικής πλοιοκτησίας με Ρωσική σημαία, ενώ στον Πίνακα 5 έχουμε καταγράψει όλα τα Ελληνικής πλοιοκτησίας σκάφη, με Οθωμανική ή σημαία Grecottomana, που έφθασαν στη Μάλτα.

Αναλύοντας τις πληροφορίες που έχουμε στους Πίνακες 1, 3, 4 και 5 παρατηρούμε πως οι εισαγωγές στη Μάλτα γεωργικών προϊόντων από την Καλαμάτα, το Λουτρό και άλλα λιμάνια της Πελοποννήσου, συνεχίστηκαν και στο 1823, με αυξημένο μάλιστα ρυθμό. Από την Καλαμάτα έχουμε επτά αφίξεις, από το Λουτρό οκτώ και από τον Κορινθιακό Κόλπο μία. Όλα τα σκάφη ήταν με Αγγλική σημαία και πλοιοκτησία. Τα φορτία ήταν για λογαριασμό των εμπόρων Δ. Ιατρού, Δ. Κανελλοπούλου και Α. Κοντοσταύλου. Σημειώνουμε την ποικιλία των φορτίων της Καλαμάτας, που ήταν βελανίδια, μετάξι, ξυλεία, μαλλί, πυρηνέλαιο, βαφές, μπρούτζος, ρεβύθια και παστά ψάρια. Μια Ναπολιτάνικη σκούνα, η «Madonna del Socorso» του D. Santoro, έφθασε από την Πάτρα με φορτίο φάβας στις 2 Ιουλίου 1823, ύστερα από τριάντα μέρες ταξίδι, ενώ το Αγγλικό «Fama» του G. B. Mamo έφθασε στις 8 Οκτωβρίου από το τουρκοκρατούμενο Ρίο με σταφίδα και βόδια.

Το 1824 έχουμε τέσσερις αφίξεις από την Καλαμάτα με διάφορα εμπορεύματα, δύο από το Λουτρό, μία από το Ναυαρίνο. Όλα ήταν Αγγλικά σκάφη, ενώ ένα Αυστριακό βριγαντίνι φθάνει στις 31 Δεκεμβρίου από το Γαλαξίδι, τη Βοστίτσα (Αίγιο) και το Κάστρο της Πάτρας με σταφίδα και μετάξι για λογαριασμό των B. Levy και Μαυροκορδάτου. Στο τέλος του χρόνου αναχωρούν δύο σκάφη για την Καλαμάτα.

Τον Απρίλη του 1824, φθάνει στη Μάλτα το πρώτο Υδραιοσπετσιώτικο σκάφος από το Ναύπλιο με σταφίδα και κρασί. Φαίνεται πως το φορτίο αυτό προοριζόταν για λιμάνι της Δύσης, γιατί το σκάφος επανήλθε στη

Μάλτα από το Γιβραλτάρ ύστερα από δύο μήνες και αναχώρησε αμέσως με φορτίο για τις Σπέτσες.

Την Πρωτοχρονιά του 1825, φθάνει στη Μάλτα η σκούνα του Δ. Μαστραντώνη, που έκαμε έξι μέρες ταξίδι από την Ύδρα. Η σημαία, παρ' όλο που αναφέρεται ως *Bandiera Greca*, θα πρέπει να ήταν η ναυτική Υδραϊκή, όπως την είχαν καθορίσει στην αρχή της Επανάστασης οι προύχοντες της Ύδρας¹. Στις 21 Γενάρη αναχωρεί με εμπορεύματα για την Ύδρα. Στις 5 Φεβρουαρίου φθάνει το «Ανδρομάχη» του Σ. Αντωνίου με Ελληνική σημαία από τις Ακτές της Μπαρμπαριάς. Ως το τέλος του χρόνου φθάνουν άλλα τέσσερα Υδραϊκά, δύο από τα οποία αναχωρούν για το Ναύπλιο με φορτία. Από την Καλαμάτα φθάνουν τρία σκάφη, δύο από το Ναυαρίνο, ένα από το Ναύπλιο και ένα από την Τσίμοβα. Ένα Ιονικό κι ένα Αγγλικό σκάφος, αναχωρούν μ' εμπορεύματα για την Καλαμάτα. Δύο Αγγλικά σκάφη, που φθάνουν με εμπορεύματα από το Λονδίνο, είναι για λογαριασμό του Γ. Λουκά Μαυροκορδάτου. Χιώτη εμπόρου εγκατεστημένου στο Λονδίνο. Δύο ακόμη φορτία φθάνουν από την Καλαμάτα και την Τσίμοβα για λογαριασμό του Ε. Κόσουφα, ένα από την Τύνιδα για τον Δ. Ιατρού, ένα από την Κέρκυρα των Κ. & Γ. Παραμυθιώτη και ένα από την Ύδρα για τους Μαυροκορδάτο και Ιατρού. Τα Αγγλικά συνεχίζουν το εμπόριο της σταφίδας με τους Τούρκους. Το βριγαντίνι «Fox» φθάνει από την Πάτρα στις 6 Αυγούστου και το «Levant Star» στις 2 Οκτωβρίου από τη Βοστίτσα.

Υπενθυμίζουμε, πως ενώ όπως είπαμε παραπάνω φθάνουν στη Μάλτα με φορτία τέσσερα σκάφη το 1825 από την Καλαμάτα και την Τσίμοβα, ο Ιμπραήμ Πασάς, είχε ήδη αποβιβαστεί στη Μεθώνη στις 27 Αυγούστου 1824, και στις 28 Μαΐου 1825 είχε καταλάβει την Καλαμάτα. Το τελευταίο της χρονιάς σκάφος που έφθασε από την Καλαμάτα, ήταν το Ναπολιτάνικο «Speranza» του Μ. Campana, που είχε αναχωρήσει από το λιμάνι φορτώσεως την παραμονή της κατάληψής της από τους Τούρκους με φορτίο από πυρηνέλαιο και μπρούτζο.

Από το 1826 και πέρα σταματά η επικοινωνία με την Καλαμάτα, λόγω της εισβολής του Ιμπραήμ Πασά, αλλά ξαναρχίζει μετά την ναυμαχία του Ναυαρίνου 20 Οκτωβρίου 1827. Τον Νοέμβριο 1826 φθάνει η Ελληνική σκούνα «Παναγία της Ύδρας» του Λ. Νέγκα από την Ύδρα με φορτίο σταφίδας, κερύ, μετάξι, βαφές, μπρούτζο και χαλκό για λογαριασμό του Ε. Κόσουφα, επίσης η νάβα «Ελπίς» του F. H. Gregory (Γρηγορίου;) από τη Νέα Υόρκη. Εκτός από τον Κόσουφα, παραλήπτες εμφανίζονται στη Μάλτα οι Γ. Καλβοκορέσης και Μ. Βαλσαμάκης.

Το 1827 φθάνουν στη Μάλτα τρία βριγαντίνια από τις Σπέτσες κι ένα

1. Όπως ξέρουμε, το κάθε ένα από τα τρία ναυτικά νήσια, είχε την δική του σημαία.

από την Ύδρα, με Ελληνική σημαία, με διάφορα εμπορεύματα για λογαριασμό του Μ. Μαυροκορδάτου. Ακόμη δύο Τσιριγώτικα σκάφη φθάνουν με φορτία, το ένα από το Μαραθονήσι και το άλλο από τις Σπέτσες.

Αλλά και τα Ιονικά σκάφη, με Ιονική ή Ρωσική σημαία, είχαν στενή επαφή με τη Μάλτα, ιδιαίτερα στα ταξίδια τους από τη Μαύρη Θάλασσα, την Αλεξάνδρεια, το Λιβόρνο, Τύνιδα και ακόμη από την επαναστατημένη Ελλάδα. Το «Αγία Τριάς» του Γ. Παπαθεοδωρόπουλου έφθασε στη Μάλτα στις 23 Ιουλίου 1822 από το Μεσολόγγι, το «Άγιος Ανδρέας» του Γ. Ιγγλέση στις 14 Ιανουαρίου 1824 από το Λουτρό, το «Άγιος Σπυρίδων» του Γ. Βεργωτή στις 8 Σεπτεμβρίου 1825 από τα Τσίμοβα, το «Πηνελόπη» του Γ. Βελόνη στις 20 Οκτωβρίου 1827 και το «Άγιος Νικόλαος» του Σ. Πανά στις 18 Σεπτεμβρίου 1828 από το Μαραθονήσι, όλα με γενικά εμπορεύματα. Στην δεκαετία 1820-30, σημειώνονται πλέον πάνω από 130 αφίξεις Ιονικής πλοιοκτησίας σκαφών απ' όλη τη Μεσόγειο.

Από το 1828 αρχίζει ν' αυξάνεται προοδευτικά η κίνηση με την απελευθερούμενη Ελλάδα. Κι ενώ τον Γενάρη και Φλεβάρη έχουμε δύο αφίξεις ξένων σκαφών, από το Ναυαρίνο και την Αίγινα, από τον Ιούλιο ως το τέλος του χρόνου, έχουμε 13 αφίξεις από το Ναυαρίνο, Μαραθονήσι, Αλμυρό, αλλά και από το Ναύπλιο, Καλαμάκι και Αίγινα και ανάλογες αναχωρήσεις. Σημειώνουμε επίσης δύο αφίξεις το Δεκέμβριο, ενός Αγγλικού και ενός Γαλλικού σκάφους, με προέλευση τη Βοστίτσα με φορτίο σταφίδας και την Πάτρα με φορτίο κρασί, κονιάκ και τυρί, αντίστοιχα.

Οκτώ Υδραιοσπετσιώτικα σκάφη έφθασαν με φορτία κι έφυγαν πάλι με εμπορεύματα. Το «Άργος» του Α. Λουκιέρη (Luchieri) που έφθασε από το Μαραθονήσι στις 30 Σεπτεμβρίου 1828, αναφέρεται ως «ταχυδρομικό της Ελληνικής Κυβέρνησης». Ήταν φορτωμένο με μετάξι, βαφές και άλλα εμπορεύματα. Σημειώνουμε τα ταξίδια της Ιονικής σκούνας «Παναγία Βουλκανιώτισσα» του Αν. Μαραβά, που έφθασε στη Μάλτα στις 21 Νοεμβρίου 1828 από την Τύνιδα, ύστερα από τρεις μέρες ταξίδι με διάφορα εμπορεύματα, αναχώρησε στις 30, έφθασε στη Ζάκυνθο στις 3 Δεκεμβρίου με φορτίο από 11 κάσες φέσια (που θα είχαν φορτωθεί στην Τύνιδα) και 8.500 κολωνάτα. Ανεχώρησε στις 17 για τον Αλμυρό με διάφορα εμπορεύματα, ασφαλώς συμπεριλαμβανομένου και του φορτίου της Τύνιδας.

Στις 22 Δεκεμβρίου αναχωρούν από τη Μάλτα έξι Γαλλικά βριγαντίνια, ναυλωμένα από τον Γάλλο ναύαρχο De Rigny για να μεταφέρουν από το Ναυαρίνο 2.500 Τούρκους στη Σμύρνη. Σημειώνουμε επίσης ένα φορτίο σταφίδας που μετέφερε το Ιονικό σκάφος «Παναγία Ακάθιστος» από το Καλαμάκι και την Αίγινα για λογαριασμό του Α. Ράλλη.

Το 1826, λόγω της μεγάλης έξαρσης που είχε η πειρατία στο Αιγαίο και

ιδιαίτερα στην περιοχή μεταξύ Κάβου Μαλιά και Κρήτης, οι Άγγλοι σε συνεργασία και με άλλα φιλικά κράτη, άρχισαν να εφαρμόζουν το σύστημα της νηοπομπής. Στις 29 Απριλίου ξεκινά η πρώτη από τη Ζάκυνθο με είκοσι Αυστριακά σκάφη προορισμό την Κωνσταντινούπολη. Στη νηοπομπή αυτή, ήταν κι ένα σκάφος που είχε φθάσει από τη Μάλτα άδειο στις 10 Απριλίου. Η νηοπομπή ανεχώρησε στις 29. Μία δεύτερη, ανεχώρησε στις 31 Μαΐου με 14 Αυστριακά σκάφη πάλι για την Κωνσταντινούπολη και οι νηοπομπές εσυνεχίστηκαν σχεδόν μία κάθε μήνα. Από τη Μάλτα, η πρώτη ανεχώρησε στις 16 Μαρτίου 1826 με 26 σκάφη που προορίζονταν για την Κωνσταντινούπολη, πέντε για τη Σμύρνη και από ένα για την Αλεξάνδρεια, Χανιά και Θεσσαλονίκη. Τη συνόδευαν δύο Αγγλικά πολεμικά σκάφη. Στις 2 Μαΐου, φεύγει δεύτερη νηοπομπή με είκοσιένα σκάφη και προορισμό την Κωνσταντινούπολη και Σμύρνη. Ως το τέλος του χρόνου, ανεχώρησαν άλλες έξι νηοπομπές με σύνολο 66 σκάφη. Δύο από αυτές, τις συνόδευαν Ολλανδικά πολεμικά σκάφη. Από το 1828 και πέρα, έχουμε τακτική επαφή με το Ναυαρίνο και με άλλα λιμάνια της Δυτικής Πελοποννήσου και ακόμη συχνές αναχωρήσεις με εμπορεύματα για τον Πόρο. Ο Καποδίστριας είχε ήδη φθάσει στο Ναύπλιο από τον Γενάρη και οι Τούρκοι είχαν περιοριστεί στα διάφορα φρούρια, τα οποία από τον Σεπτέμβρη του 1828 και πέρα, άρχισαν να παραδίδονται το ένα μετά το άλλο.

Το Σεπτέμβριο της χρονιάς αυτής σημειώνουμε την άφιξη ενός Γαλλικού βριγαντίνιου από το Ναυαρίνο φορτωμένο με 14 κανόνια, που θα πρέπει να ήταν των βυθισμένων Τουρκικών πολεμικών. Την ίδια εποχή παρατηρούμε παρόμοια φορτία να φθάνουν στη Ζάκυνθο. Πιθανόν να υπήρχαν εκεί διαλυτήρια μπρούτζων, γιατί επανεξήγονταν σαν μπρούτζος. Το 1830, αφού πια τελείωσε ο Απελευθερωτικός Αγώνας, τα Υδραιοσπετσιώτικα σκάφη άρχισαν να ταξιδεύουν ελεύθερα σ' όλη τη Μεσόγειο. 21 έφθασαν στη Μάλτα, ενώ μερικά εσυνέχισαν τα ταξίδια τους ως το Λιβόρνο και τη Μασσαλία με διάφορα φορτία. Το 1831, οι Ελληνικές αφίξεις έγιναν 90, ακόμη δε άλλα 11 που είχαν Ρωσική σημαία. 27 από αυτά, δηλώνουν προέλευση λιμάνια της Αζωφικής θάλασσας με σιτηρά.

Από τα παραπάνω, βλέπουμε πως ο ρυθμός της ανάπτυξης της ναυτιλιακής δραστηριότητας των Αιγαιοπελαγιτών, αλλά και των Γαλαξιδιωτών, παρ' όλες τις συμφορές που είχαν υποστεί στα χρόνια της Επανάστασης, ήταν ταχύτατος. Δεν άργησαν να επωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα της Ρωσικής σημαίας και γρήγορα βρήκαν κεφάλαια για να εμπορεύονται από τη Μαύρη Θάλασσα, μέχρι το Λιβόρνο και τη Βόρειο Αφρική. Είναι πραγματικά εκπληκτική η ραγδαία αυτή ανάπτυξη της Ελληνικής ναυτιλίας.

Για να δείξουμε την σημασία που είχε η Μάλτα σαν διαμετακομιστικό κέντρο, επισυνάπτουμε τον Πίνακα 6 που καταγράφει 62 σκάφη, από τα οποία τα 22 ήταν Ελληνικής πλοιοκτησίας, ως επί το πλείστον Ιονικής, που έφθασαν στο νησί με φορτία σιτηρών από την Μαύρη Θάλασσα.

Ο Πίνακας 7 μας δίνει τα λιμάνια προέλευσης όλων των σκαφών Ελληνικής πλοιοκτησίας, που έφθασαν στη Μάλτα στην περίοδο που εξετάζουμε. Η Μάλτα, όπως είπαμε στην αρχή, ήταν λιμάνι όπου εστάθμευαν τα σκάφη που έρχονταν από την Ανατολή και πήγαιναν προς Γιβραλτάρ. Έτσι, αρκετά Αγγλικά, που φόρτωναν σταφίδα είτε στον Κορινθιακό Κόλπο, στα τουρκοκρατούμενα λιμάνια της Βοστίτσας, Ρίου και Πάτρας ή στη Ζάκυνθο ή Κεφαλονιά, περνούσαν από τη Μάλτα. Ο Πίνακας 8 μας δίνει τον αριθμό φορτίων σταφίδας κατ' έτος που έφθασαν στην Μάλτα από την Ελλάδα υπό διαμετακόμιση για την Αγγλία. Το σύνολό τους είναι 21 φορτία, πολλά από αυτά είχαν φορτωθεί στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα, όπως μας δείχνει ο Πίνακας 1, παραβιάζοντας τον Ελληνικό αποκλεισμό και την Αγγλική «ουδετερότητα».

Δυστυχώς, με τα στοιχεία που είχαμε στη διάθεσή μας, δεν μπορέσαμε να βγάλουμε χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με το χρόνο των κυκλικών ταξιδιών των διαφόρων σκαφών, που έκαμαν δρομολόγια στα ίδια λιμάνια. Εκτός από τα «ταχυδρομικά» σκάφη, που έκαμαν τα κυκλικά τους ταξίδια για την Κέρκυρα σε 35-40 ημέρες και τη Ζάκυνθο σε 40-70, δεν έχουμε πληροφορίες από άλλα σκάφη, εκτός από δύο Αγγλικά, που οι πληροφορίες των κινήσεων τους είναι συνεπείς. Το πρώτο είναι το «Clifton» για το οποίο έχουμε όλα του τα ταξίδια για το 1821. Στη χρονιά αυτή έκαμε τέσσερα κυκλικά ταξίδια, ξεκινώντας από τη Μάλτα για τη Ζάκυνθο και την Πάτρα. Βέβαια η Πάτρα στα τρία τελευταία του ταξίδια ήταν κάτω από Τουρκική κατοχή και συνεπώς μπορούμε να συμπεράνουμε πως μετέφερε φορτία για τον Γιουσούφ Πασά, συνάμα έφθανε στη Μάλτα με γεωργικά προϊόντα που είχε φορτώσει στην Πάτρα, όπως φαίνεται από τον Πίνακα 1. Το δεύτερο σκάφος είναι το «Amicizia», που έκαμε και αυτό τέσσερα κυκλικά ταξίδια προς τα Κύθηρα και εγύριζε φορτωμένο από την Καλαμάτα. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε πως το 1822, που έγιναν τα ταξίδια αυτά, η Καλαμάτα ήταν στην κατοχή των Ελλήνων. Από τον Πίνακα 1 παρατηρούμε την ποικιλία των φορτίων που προορίζονταν στην διάρκεια της Επανάστασης για εξαγωγή. Αυτά ήταν παστά ψάρια, μετάξι, δέρματα, ξυλοκάρβουνα, βαφές και άλλα. Δεν ξέρουμε τι ακριβώς φορτία ξεφόρτωνε το «Amicizia» στην Καλαμάτα, γιατί η ένδειξη των φορτίων στην αναχώρησή του από τη Μάλτα ήταν «γενικά εμπορεύματα», που ένα μέρος του προοριζόταν για τα Κύθηρα. Ο μέσος όρος πάντως του κυκλικού του

ταξιδιού αναχώρηση από Μάλτα με επιστροφή του ήταν 53.5 ημέρες, ενώ του «Clifton» στα τρία πρώτα του ταξίδια προς Ζάκυνθο και Πάτρα ήταν 45 ημέρες (Πίνακας 9).

Τελειώνοντας την μικρή αυτή εργασία θα θέλαμε να σημειώσουμε στην τάση που υπάρχει στους Έλληνες ιστορικούς¹, να θεωρούν όλα τα οθωμανικά (Τουρκικά) και τα υπό Ρωσική σημαία σκάφη ως Ελληνικής πλοιοκτησίας. Εδώ θα αναφερθούμε μόνο στην περίοδο 1820-30, που καλύπτει η μελέτη αυτή, αλλά παρόμοια στοιχεία, που μας δίνουν τα ίδια συμπεράσματα, έχουμε και για προηγούμενες και μεταγενέστερες περιόδους.

Στην περίοδο 1820-30, έφθασαν στη Μάλτα 34 σκάφη με Οθωμανική σημαία, από τα οποία έξι μόνο ήταν Ελληνικής πλοιοκτησίας. Τα υπόλοιπα είχαν καπεταναίους από την Αίγυπτο, Τύνιδα και Αλβανία. Αυτά ταξίδευαν από το Λιβόρνο, ως την Αλεξάνδρεια, Αλβανία και αλλού. Για την ίδια περίοδο, στις αφίξεις της Κέρκυρας και Ζακύνθου, έχουμε αντίστροφη ροή, δηλαδή έχουμε 91 Έλληνες και 16 Οθωμανούς, που ως επί το πλείστον ήταν Αλβανοί. Να μην ξεχνάμε, πως βρισκόμαστε στην περίοδο της Επανάστασης όπου θα ήταν αδιανόητο σε Τουρκικά σκάφη να διαπλέουν το Αιγαίο Πέλαγος. Πάντως, υπολογίζοντας και τις αφίξεις της Μάλτας, έχουμε 141 αφίξεις με Έλληνες πλοίαρχους, δηλαδή το 68% και 59 με οθωμανούς.

Στην ίδια περίοδο, φθάνουν στη Μάλτα 283 σκάφη με Ρωσική σημαία², από τα οποία τα 49 ήταν Ιονικής πλοιοκτησίας, 41 Ελληνικής και τα υπόλοιπα 193 ήταν με πλοίαρχους Ρώσους, Αυστριακούς και Μαλταίζους. Συμπεραίνουμε, πως τα Ιονικά και τα Ελληνικά μαζί ήταν το 32% των αφίξεων υπό Ρωσική σημαία σκαφών. Στην ίδια περίοδο στην Κέρκυρα και Ζάκυνθο³ φθάνουν 194 σκάφη με Ρωσική σημαία, από τα οποία τα 42 ήταν Ιονικής πλοιοκτησίας, 32 Ελληνικής, 59 Ρωσικής και 61 αγνώστου εθνικότητας, δηλαδή το 38% ήταν Ιονικής και Ελληνικής πλοιοκτησίας (Βλ. Πίνακα 10).

Από τα παραπάνω στοιχεία, μπορούμε να συμπεράνουμε πως τα μισά περίπου υπό Ρωσική σημαία σκάφη ήταν Ελληνικής πλοιοκτησίας, τονίζοντας πάντοτε, πως όταν λέμε Ελληνική πλοιοκτησία, εννοούμε και τα υπό Ιονική σημαία⁴, που όπως δείξαμε πιο πάνω, ο αριθμός τους ήταν περίπου ίσος με τα Ελληνικά.

1. Βασίλης Κρεμμυδάς: *Εισαγωγή στην ιστορία της νεοελληνικής κοινωνίας (1700-1821)* Αθήνα 1988, 119-121 και σημ. 2, επίσης ιδίου: *Ελληνική ναυτιλία 1776-1835*, Αθήνα 1985, σ. 37 και άλλους.

2. Βλ. Πίνακα αρ. 10.

3. Από τις πληροφορίες της «Gazetta degli Stati Uniti delle Isole Jonie».

4. Γεώργιος Λεονταρίτης, *Ελληνική Εμπορική Ναυτιλία (1453-1850)*, Αθήνα 1987, σσ. 42 & 61, όπου υποτιμάται η δυναμικότητα της Ιονικής ναυτιλίας.

Όσο για τα σκάφη με Οθωμανική σημαία, υπολογίζοντας και τα μαυροθαλασσίτικα που ήταν πολλά και όλα Τούρκικης πλοιοκτησίας, το ποσοστό της Ελληνικής πλοιοκτησίας θα πρέπει να ήταν γύρω στα 60%. Η δυναμικότητα της Οθωμανικής εμπορικής ναυτιλίας στο τέλος του 18ου και ως τα μέσα του 19ου αιώνα, ήταν αξιόλογη και δεν πρέπει να υποτιμάται. Να μην ξεχνάμε πως ο Ιμπραήμ Πασάς, όταν απέπλευσε από την Αλεξάνδρεια στις 7 Ιουλίου 1824 για την μεγάλη του εκστρατεία στην Πελοπόννησο, από τα 200 περίπου εμπορικά σκάφη που υπολογίζεται πως διέθετε είχε 80 Οθωμανικά και μόνο 120 Ευρωπαϊκά, που ως επί το πλείστον ήταν Αυστριακά και Γαλλικά.

Θα πρέπει τέλος ν' αναφέρουμε Τούρκο συγγραφέα¹ που μας λέγει πως κατά κάποια απογραφή που έγινε στις 5 Μαρτίου 1823 στα Τούρκικα εμπορικά σκάφη (ιδιωτικά), βρέθηκαν κάπου 1.000 με Οθωμανική σημαία. Μέσος όρος της χωρητικότητάς τους ήταν 3.800 κιλά (105-110 τόνοι), ενώ το μήκος τους ήταν 20 ζίρα (13-14 μέτρα). Ο συγγραφέας, παίρνοντας σαν παράδειγμα 75 σκάφη, μας λέγει πως σύμφωνα πάντα με την απογραφή, ήταν 142 μέτοχοι, δηλαδή περίπου δύο μέτοχοι για το κάθε σκάφος. Από αυτούς, 12 μόνο ήταν χριστιανοί, δηλαδή ένα 8% περίπου, ενώ καπεταναίοι ήταν περίπου 12%. Η μεγάλη χωρητικότητα, δικαιολογεί, ταξίδια στην Μαύρη Θάλασσα.

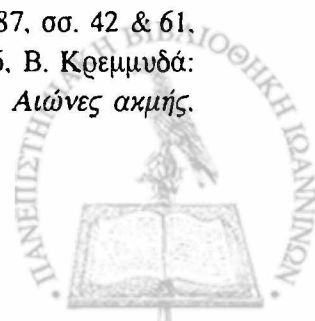
Αναφέροντας πιο πάνω για τα «Ελληνικής πλοιοκτησίας» σκάφη, εννοούμε πάντα και τα Ιονικής ιδιοκτησίας, όπως εξ' άλλου τα αναλύουμε στους πίνακες 10 και 11. Μαζί με την Οθωμανική και Ρωσική πλοιοκτησία στον 19ο αιώνα, επίσης και την Ιονική δεν πρέπει να υποτιμάμε², γιατί στα χρόνια αυτά ήταν εξ ίσου δυναμική, όσο και η Αιγαιοπελαγίτικη, ενώ στον 18ο αιώνα, ήταν πρωτοπόρος στα ταξίδια της Μεσογείου και Βορείου Θαλάσσης.

Βέβαια η Ρώσικη σημαία, ήταν ας πούμε σημαία ευκαιρίας γιατί οι ιδιοκτήτες διευκολύνονταν περνώντας τα Τούρκικα στενά και στα Ρώσικα λιμάνια είχαν μειωμένους δασμούς.

Αργότερα, γύρω στα 1840, εμφανίστηκαν νέες σημαίες «ευκαιρίας» για τους Έλληνες караβοκύρηδες, όπως η Βλάχικη, Μολδαβική, Σέρβικη και Ιεροσολύμων. Αλλά και αυτές πάλι οι Έλληνες τις είχαν μονοπωλήσει.

1. Murat Cizakca: *The Ottoman Empire: Recent research on Shipping and ship building in the Sixteenth and Seventeenth Centuries*. Research in Maritime History No. 9. 1995.

2. Γ. Λεονταρίτης, *Ελληνική εμπορική ναυτιλία (1453-1850)*. Αθήνα 1987, σσ. 42 & 61, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΑ', Σπ. Α. Ασδραχά: *Οικονομία* σ. 216, Β. Κρεμμυδά: *Ελληνική ναυτιλία, 1776-1835*. Αθήνα 1985, τ. Α' σ. 146, Ματθαίος Λωζ: *Αιώνας ακμής*. Αθήνα 1987, σ. 74 κ.α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΣΚΑΦΩΝ ΜΕ ΞΕΝΗ ΣΗΜΑΙΑ (ΕΚΤΟΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ) ΣΤΗΝ ΜΑΛΤΑ - ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΙΜΑΝΙΑ (ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ)

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
1821 «CLIFTON» «CONTE DI BENKINZEN» «CLIFTON»	Αγγ. » Αγγ.	J. Hunter Dem. Zuppa J. Hunter	12.3.21 16.3.21	Νεάπολη (5) Πάτρα (8)	άδειο Ξυλοκάρβουνα, λάδι, μετάξι, χρή- ματα	29.1.21 14.3.21	Ζάκυνθο/Πάτρα Σπέτσες	εμπορεύματα
«ANACREONTE» «ELISABETH MARY» «CLIFTON»	Ρωσ. Αγγ. »	G. Martinoff W. Ellis J. Hunter	11.5.21	Πάτρα (17), Ζάκυνθο (5)	Υφάσματα, σταφί- δα	29.3.21 21.4.21 7.5.21	Ζάκυνθο/Πάτρα Σπέτσες Ζάκυνθο/Πάτρα	εμπορεύματα άδειο εμπορεύματα
«ALESSANDRO PRIMO»	Ρωσ.	G. N. Trippe	6.6.21	Ύδρα (12)	Φάβια λογ. πλοιάρ- χου	22.5.21	» »	
«CLIFTON»	Αγγ.	J. Hunter	4.7.21	Ζάκυνθο (27)	Λάδι, σαπούνι, χρήματα	14.7.21	Ζάκυνθο/Πάτρα	Εμπορεύματα
«ANN» «CLIFTON»	» »	John Bell J. Hunter	14.10.21	Σάμο, Καλαμάτα (14), Ζάκυνθο (6)	Σταφίδα, μετάξι, ψάρια, κρασί	4.8.21	Ύδρα/Σμύρνη	
«VEZZUSO»	»	G. Amadeo	19.10.21	Καλαμάτα		23.11.21	Πάτρα/Ζάκυνθο	

(α) Όνομα σκάφους
(β) Σημαία
(γ) Όνομα πλοιάρχου

(δ) Ημερομηνία άφιξης
(ε) Λιμάνι προέλευσης
(στ) Φορτίο

(ζ) Ημερομηνία αναχώρησης
(η) Προορισμός
(θ) Φορτίο

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«WILLIAM & MARY»	»	C. H. Quick				21.11.21	Ύδρα/Σμύρνη	Σαρόδες, ρούμι, σαπούνι, μολύβι, πατάτες κ.ά. & 11 επιβάτες
«DUE AMICI»	»	J. Fernades	12.12.21	Ύδρα (15) Σπέτσες (7)	Δέρματα, μετάξι, αρώματα			
1822 «AMICIZIA»	Αγγ.	B. Consiglio	17.2.22	Καλαμάτα (9)	Λάδι, καπνό, μετάξι, κ.α. λογ. Δ. Κανελλοπούλου	5.3.22		Στάρι, ρύζι, φακές, αλάτι, φάβα & 3 επιβάτες
«FAMA»	»	G. B. Mamo	10.3.22	Ψαρά (37), Ζέα (27) Ύδρα (10)	Λάδι, ξυλεία, παστά χέλια, σταφίδα, μετάξι, δέρματα, κρασί & 14 επιβάτες		Κύθηρα	
«HERMES»	»	R. Robinson	7.4.22	Πάτρα (14), Ζάκυνθο (10)	Σταφίδα, 2 επιβάτες	3.5.22	Λονδίνο	Σταφίδα
«AMICIZIA»	»	B. Consiglio	29.4.22	Καλαμάτα (8)	Λάδι, σαπούνι, δέρματα & 2 επιβάτες	24.5.22	Κέρκυρα	
«ACASTA»	»	J. Cuthbertson	28.5.22	Μαραθωνήσι (25) Ζάκυνθο (10)	Βελανίδια	14.6.22	Ζάκυνθο	Εμπορεύματα
«WILLIAM & MARY»	»	C. Quick	21.6.22	Λουτρό (24), Πλατάνια (10)	Λάδι, κερί, τυρί & 1 επιβάτης			
«AMICIZIA»	»	B. Consiglio	9.7.22	Καλαμάτα (10)	Ξυλοκάθρουνα, μετάξι, δέρματα, χρήματα λογ. Δ. Κανελλοπούλου	27.7.22	Κύθηρα	Υφάσματα, βαμβάκι
«LA ROSA»	»	A. Bonnici	10.7.22	Άγιοι Θεόδωροι	Λάδι, ελιές, αση-			

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«LES DEUX FRERES» «HENRIETTE» «WANDERER»	Γαλ. » Αγγ.	M. Maistre D. Calvo A. P. Dixon	9.8.22 16.8.22	(28) Ναυαρίνο (11) Ζάκυνθος (16) Λουτρό (15) Ύδρα (11)	μι. κερι, πυρηνέ- λαιο, 2 επιβάτες Λάδι, 1 επιβάτης Δέρματα, μετάξι, χαλκός, λάδι, χρή- ματα 2 επιβάτες Λάδι, μετάξι κ.ά.	20.7.22	Ναυαρίνο	
«S. FRANCESCO»	»	M. Muniglia	5.8.22	Σφακιά (40), Καλαμάτα (12)				
«DUE AMICI»	»	G. Tagliaferro	6.8.22	Σύρα (15)	Στάρι, μετάξι, δέρματα	6.8.22	Σούσα	
«FAMA»	»	G. B. Mamo	24.8.22	Ύδρα (14)	Φάβα, δέρματα, πα- νιά, άλογα, άδεια πιθάκια, χρήματα 12 Ελλ. επιβάτες			
«WILLIAM & MARY» «AURORA»	» »	C. Quick S. Gaffiero	3.9.22	Πάτρα (14), Ζά- κυνθο (10)	Σαβούρα	23.8.22	Μήλο	Εμπορεύματα
«EOLO» «SUCCESS»	Ναπ. Αγγ.	N. Ramadeo W. Constable	11.9.22 15.9.22	Σύρα (16) Λουτρό (13)	Στάρι Λάδι, μετάξι, α- σήμι, χρυσός, μπρούτζος, κερι, χρήματα, ένα ά- λογο	4.10.22	Κύθηρα	
«VECCHIO SILENO»	»	P. Rodi	17.9.22	Καλαμάτα (15)	Μετάξι, βαφές, ψάρια, λάδι, βό- δια, φέσια λογ. Δ. Κανελλόπουλου			

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«AMICIZIA»	»	B. Consiglio	20.9.22	» (8)	Ψάρια, μετάξι, βαφές, 7 επιβάτες, λογ. Δ. Κανελλόπουλου	3.11.22	Λονδίνο	
«MISSIONARY» «FOUNTAIN»	» »	P. Robinson A. Ball	4.10.22 »	Πάτρα (10) » (12)	Σταφίδα Φορτίο λογ. F. J. Green			
«ADOLFO»	»	L. Cilia	8.10.22	Μήλο (18)	Λάδι, μετάξι λογ. Α. Κοντοσταύλου			
«WILLIAM & MARY»	»	C. Quick	24.12.22	Λουτρό (4)	Ψάρια, κρασί, κερι, παλιά χαλκώματα, βόδια, άλογα, μολάρια, χρυσό, ασήμι & χρήματα			
1823 «FEDELITA»	Αγγ.	B. Burlo	2.3.23	Λουτρό (15)	Λάδι, μετάξι, ασήμι, χρήματα & 2 επιβάτες	21.3.23	Κύθηρα	5 επιβάτες
«AMICIZIA»	»	B. Consiglio	12.3.23	Καλαμάτα (13)	Βελανίδια, χρήματα 4 επιβάτες λογ. Δ. Κανελλοπούλου			
«SUCCESS»	»	W. Constable	27.3.23	Λουτρό (9), Ψαρά Σάμος	Λάδι, κρασί, φασόλια, ασήμι, χαλκό, μπρούτζο, ψάρια, καφέ			
«GLORY»	»	M. Crench	30.3.23	Λουτρό (6)	Λάδι, ζάχαρη, καφέ, μετάξι, κερι			

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«FORTUNATA»	»	V. Cachia	28.4.23	Καλαμάτα (10)	Ξυλοκάρβουνα, πυρηνέλαιο, βαφές, μετάξι, μαλλί, μπρούτζος λογ. Δ. Κανελλόπουλου & Δ. Ιατρού			
«DILIGENTE»	»	F. Launaro	10.5.23	Ύδρα (44) Ναύπλιο (33) Καλαμάτα (10)	Μπρούτζο, ξυλεία, μετάξι, δέρματα, χρήματα λογ. Δ. Κανελλόπουλου & 4 επιβάτες			
«AMICIZIA»	»	B. Consiglio	2.6.23	Καλαμάτα (8)	Βελανίδια, 3 επιβάτες			
«SICILY»	»	T. Copper	3.6.23	Λουτρό (16)	Στάρι, ρύζι, κερι, μπρούτζο, ασήμι, χρυσό			
«MADONA DEL SOCORSO»	Ναπ.	D. Santoro	2.7.23	Φρούριο Πάτρας (30) Ζάκυνθο (19)	Φάβα			
«MARGARET»	Αγγ.	W. Ferguson	»	Ύδρα (19)	Μόλυβδος			
«SALVATORE»	Ρωσ.	G. Pedemonte	20.7.23	Μάκρη (23) Ρόδο (32)	Βελανίδια	22.7.23	Λιβόρνο	
«S. FRANCESCO DI PAOLA»	Αγγ.	B. Caruana	3.8.23	Καλαμάτα (14)	Βελανίδια, φισέκια κυνηγιού, ασήμι			
«BRITON»	»	D. K. Inglis	11.8.23	Λουτρό (23)	Λάδι, μπρούτζος, κερι κ.α. λογ. Α. Κοντοσταύλου			
«DILIGENTE»	»	F. Launaro	3.10.23	Καλαμάτα (13)	Βαμβάκι, μετάξι.	29.10.23		

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«FAMA» «THOMAS»	» »	G. B. Mamo J. Cunningham	8.10.23 9.10.23	Ρίο (11) Κορινθιακό Κόλπο (22) Ζά- κυνθο (7)	δέρματα, ρεβύ- θια, μέλι, ψάρια λογ. Δ. Κανελλο- πούλου, 4 επιβ. Σταφίδα, βόδια Σταφίδα, σπόγ- γους		Ζάκυνθο	Εμπορεύμα- τα, 2 επιβάτες
«WILLIAM & MARY»	»	C. Quick	14.10.23	Σύρα (5)	Κάναβις, ρύζι, δέρματα, κερι, σί- δερα, χαλκό, ρέγ- γες, ασήμι, χρυσό, διαμάντια, σαπού- νι, 4 επιβάτες			
«WILLIAM II» «AMICIZIA»	» »	S. Camillieri S. Indelicato	15.10.23 22.10.23	Ψαρά (9) Σύρα (8) Καλαμάτα (17) Ζάκυνθος (12)	Βόδια Ψάρια, λάδι, 5 ε- πιβάτες	2.12.23	Λουτρό	Εμπορεύμα- τα, 2 επιβάτες
«FENICE» «VEZZOSO»	» »	S. Mallia G. Amodeo	» 28.10.23	Λουτρό (5) Πάτρα (3)	Λάδι, 7 επιβάτες Σταφίδα, ξυλεια, μαλλί, κρασί, 4 μουλάρια, 1 άλογο	22.10.23	Ζάκυνθο	Εμπορεύματα
«MADONA DI MONTE NERO» «ALESSANDRO»	Ναπ. Αγγ.	G. Casha M. Burg	29.10.23 17.12.23	Λουτρό (8) » (17)	Λάδι, κερι, στα- φίδα, 3 επιβ. Λάδι, τυρί, κερι κ.α. 2 επιβάτες	31.10.23	Μασσαλία	
1824 «DILIGENTE»	Αγγ.	F. Launaro	2.1.24	Καλαμάτα (16), Cuzolari (8)	Δέρματα, ψάρια, μετάξι, μέλι λογ.	25.3.24	Σύρα	Εμπορεύμα-

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«AMICIZIA»	»	B. Consiglio	27.1.24	Άγιοι Θεόδωροι (13) Ναναρίνο (6)	Δ. Ιατρού Λάδι, 2 επιβάτες			τα. 17 επιβάτες
«GENEROSO»	»	G. B. Ruggier	24.2.24	Καλαμιόνι (18) Λουτρό (9)	Λάδι, χαλκό, δέρματα, 2 επιβ.	2.3.24	Μασσαλία	
«SAN NICOLA» «CORRIERE TRIESTINO»	» Αυσ.	G. A. Micaleff G. Beserich	31.3.24	Τεργέστη (33) Καλαμάτα (11)	Εμπορεύματα	14.3.24	Ναύπλιο	Εμπορεύματα
«S. FRANCESCO DI PAOLA»	Αγγ.	G. Loffreda	3.5.24	Λουτρό (47) Μήλο (27) Κύθηρα (11)	Λάδι, μπρούτζο, μετάξι, κερί, καπνό κ.α. 2 επιβάτες			
«SAN NICOLA»	»	G. A. Micaleff	22.5.24	Ύδρα (64) Καλαμάτα (13)	Εμπορεύματα λογ. Δ. Ιατρού 4 επιβάτες			
«VEZZOSO»	»	G. Amodeo	17.11.24	Καλαμάτα (15)	Ψάρια, μετάξι, μαλλί, καπνό			
«SENTISSIMO CROCE-FISSO»	»	G. Bardacchno				21.12.24	Καλαμάτα	Εμπορεύματα
«PUNTA LUNGA» «LIBERO»	Αυσ. »	G. Barbarovich G. Straulino	31.12.24	Γαλαξειίδι (20) Βοστίτσα (19) Ρίο (13) Ζάκυνθο (8)	Σταφίδα, μετάξι, λογ. B. Levy & Μαυροκορδάτου	23.12.24	»	»
1825 «HEREUSE LAVISE»	Γαλ.	E. Lion	2.4.25	Σμύρνη (27), Μήλο (14)	Εμπορεύματα			
«VIRTUOSO»	Αγγ.	M. Ellul	10.4.25	Καλαμάτα (5)	Ξυλοκάρβουνα, χαλκό, βαμβάκι, τυρί, κερί λογ. E.			

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«S. FRANCESCO DI PAOLA» «SPERANZA»	» Ναπ.	G. Loffreda M. Campana	22.6.25	Καλαμάτα (13)	Κόσουφα Πυρηνέλαιο, Μπρούτζος	15.25	Καλαμάτα	Εμπορεύματα
«ELIZABETH» «FOX»	Αγγ. »	J. Longridge G. Whyte	6.8.25	Πάτρα (19) Κε- φαλληνία (5)	Σαβούρα	15.7.25 10.8.25	Ναύπλιο Γένοβα	Εμπορεύματα
«LEVANT STAR»	»	H. Owen	2.10.25	Βοστίτσα (9). Ζάκυνθος (4)	Σταφίδα			
«BRITON» «BARBADOS PACKET»	» »	D. R. Iglis W. Lowes	26.11.25 17.12.25	Ναυαρίνο (7) Ναύπλιο (19), Μεσσήνα (1)	Σαβούρα Σαβούρα			
1826 «CASTORE»	Αγγ.	L. Rosso	2.1.26	Ναυαρίνο (43), Ζάκυνθο (19), Μεσσήνα 13)	Σαβούρα			
«AURORA» «SESOTRI» «GIANNINA» «MADONA DEL CARMINE» «MADONA DEL CARMINE» «SAN GIORGIO»	» Σαρ. Αγγ. Αγγ. » »	J. Jackson G. B. Launaro G. Depasquale M. Grech J. Saccett G. Curmi				14.2.26 6.3.26 15.3.26 22.5.26 22.6.26	Ύδρα/Σμύρνη Σύρα » Σύρα »	Εμπορεύματα » » Εμπορεύματα
«ANN» «AMIRAGLIO»	» Αυσ.	J. Watson A. Spedich	29.6.26 20.7.26	Πρέβεζα (14), Λευκάδα (10) Πάργα (11)	Ξυλεία Πυρηνέλαιο, Ξυ-	15.7.26	Ναύπλιο	Εμπορεύματα

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«VEZZOSO»	Αγγ.	G. Amodeo	»	Πρέβεζα (24), Πάργα (10)	λοκάρβουνα Χαλκό, λάδι, πυ- ρηνέλαιο, μαλλί, φάβα	18.9.26	Κύθηρα	Εμπορεύματα
«NEW HARRIET»	»	W. Smale				20.8.26		
«MADONA DI MONTE NERO»	»	G. Casha				4.11.26	Ναύπλιο Σύρα	Εμπορεύματα »
«MADONA DEL CARMINE»	»	J. Saccett				»	»	»
«GIANNINA»	»	C. Depasquale				15.11.26	»	»
1827 «CIRO»	Αυσ.	A. Comadich	27.4.27	Κάλαμο (22), Tre Scogli (6)	Ξυλοκάρβουνα			
«GIANNINA»	Αγγ.	C. Depasquale	23.5.27	Μεθώνη (5)	Σαβούρα			
«ORANGE»	Ναπ.	D. Porpora	23.6.27	Πρέβεζα (10)	Ξυλοκάρβουνα	31.8.27		
«STATESMAN»	Αμε.	D. Broy					Ναύπλιο	
1828 «ROSA»	Σαρ.	G. Chiappe	3.1.28	Ναυαρίνο (15)	Σαβούρα			
«SAN FRANCISCO»	Αγγ.	M. Podich	6.2.28	Σύρα (30), Αίγινα (23), Πάρο (15)	Εμπορεύματα λογ. Ε. Κόσουφα			
«ARETUSA»	Ναπ.	S. Passanese	28.6.28	Πόρος (14), Κύ- θηρα (11), Συρα- κούσες (2)	Εμπορεύματα			
«AME HERALD»	Αγγ.	G. Page				19.7.28		
«CONTE HEIDEN»	Ρωσ.	G. Zarb				10.8.28	Πόρο	
«S. GIUSEPPE»	Ναπ.	G. D. Lernica	25.8.25	Πρέβεζα (13),	Εμπορεύματα		Ναύπλιο	

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«AMABILE»	Αγγ.	A. Loffreda	15.9.28	Πάργα (8)				
«CONTE HEIDEN»	»	G. Zarb	3.11.28	Σύρα (17)	»			
«HEREUX»	Γαλ.	J. T. Anchier	4.11.28	Ύδρα (9)	Χαρούπια	18.12.28	Αίγινα	
«SUFFOLK»	Αμε.	A. N. Multimore		Σύρα (8)	Άλογα			
«FLECHE»	Γαλ.	P.-P. Pellat		Ναυαρίνο (6)		4.11.28	Πόρο	
«VIRGINIE»	»	J. Gerbaldie				18.11.28	Ναυαρίνο	
«SUFFOLK»	Αμε.	A. N. Multimore	27.11.28	Αίγινα (8)	Εμπορεύματα	19.11.28	»	
«HECTOR»	Αγγ.	J. Gray	30.11.28	Βοστίτσα (5)	Σταφίδα			
«PARTENOPE»	Γαλ.	G. Museo	»	Ναυαρίνο (7)	Σαβούρα			
«MADONA DEL CARMINE»	»	D. Parascandolo	2.12.28	» (8)	»			
«MARIE»	Γαλ.	A. Cormil	6.12.28	Πάτρα (7)	Κρασί, κονιάκ, τυρί			
«TRAITO»	Ναπ.	A. O. Guarriglia	8.12.28	Ναυαρίνο (10)	Σαβούρα			
«PROVIDENCE»	Γαλ.	G. B. Stagno				7.12.28	Μωρέα	
«VELOCE»	Ρωσ.	F. Bibiza	10.12.28	Σύρα (17)	Χαρούπια	12.1.29	Ναυαρίνο	
«PERSEO»	Ναπ.	L. Cacaci	»	Ναυαρίνο (13)				
«MADONADELLE GRAZIE»	Γαλ.	M. Di Rosa	16.12.28	Μεθώνη (8)	Σαβούρα			
«ARISTIDE»	Τοσ.	V. Jaculich		Ναυαρίνο (6)		19.12.28	Ναυαρίνο	
«ST. AUBIN»	Αγγ.	F. Corrol				31.12.28	Σύρα	
«PRINCESS ELIZABETH»	»	C. Rowe				»	Βοστίτσα	
1829								
«CESAR»	Γαλ.	L. Monier	29.1.29	Πάτρα 932	Βελανίδια			
«MARIANINA»	Αυσ.	G. Caime	30.1.29	Μεθώνη (12)	Σαβούρα			
«PICCOLO GRAZIA DIO»	»	A. Caime	31.1.29	» (12)				

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«IMMACOLATA»	Ναπ.	P. Franco	9.2.29	Ναυαρίνο (25)	Εμπορεύματα	9.2.29	Πόρο	
«STRANGER»	Αγγ.	S. Chetcuti	10.2.29	Βοστίτσα (12), Πάτρα (8), Ζά- κυνθο (7)	Σταφίδα			
«FOX»	»	G. Whyte						
«NETTUNO»	Ναπ.	A. Amitrano	12.2.29	Ναυαρίνο (10)	Ευλεία, ρακή	4.3.29 13.3.29	Πόρο Ναυαρίνο	
«FENICE»	Αγγ.	F. Abela	20.2.29	» (14)				
«VALENTE»	»	S. Gambin	22.2.29	Ναύπλιο (13)	Εμπορεύματα			
«ASSUNTA»	Ναπ.	G. Togurelle	23.2.29	Ναυαρίνο (4)	»			
«ASSUNTA»	»	A. Ciampa	»	» (4)	Ευλοκάρβουνα			
«SANTA ANNA»	»	R. Barbaro	24.2.29	» (5)	Εμπορεύματα			
«ADRIANA»	»	L. Petroluzzi	5.3.29	» (8)	»			
«CONTE HEIDEN»	Ρωσ.	G. Zarb	»	Σύρα (15)	Παστά ψάρια			
«MADONA D. CARMINE»	Ναπ.	B. Esposito	»	Ναυαρίνο (9)	Εμπορεύματα			
«NEW FAME»	Αγγ.	G. M. Mamo						
«CINQ SOEURS»	Γαλ.	J. Banon						
«MADONA DELLA PIETA E L'ANIME DEL PURGA- TORIO»	Ναπ.	D. Esposito	24.3.29	Ναυαρίνο (12)	Ευλοκάρβουνα			
«VIRGINIE»	Γαλ.	J. Gerbaldi	8.4.29	Ναυαρίνο (19), Σύρα (4)	Ευλοκάρβουνα			
«CATTOPARDO»	Αυσ.	G. Catani	9.4.29	Ναυαρίνο (18), Σύρα (5)	Σαβούρα			
«CONCEZIONE»	Ναπ.	V. Demartino	10.4.29	Ναυαρίνο (12)	Ευλοκάρβουνα			
«PROVIDENZA»	Τοσ.	M. Lubrano	21.4.29	Πάτρα, Ζάκυνθο (8)	»			
«TERRIBILE»	Γαλ.	L. Castellana	28.4.29	Ναυαρίνο (16)	Σαβούρα	23.4.29	Πόρο	
«PALLADE»	Αγγ.	G. A. Rosso						

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«VIRGINIE»	Γαλ.	J. Gerbaldi				26.4.29	Ναυαρίνο	
«CONCEZIONE»	Ναπ.	B. Catanzano	30.4.29	Πάτρα (7)	Βελανίδια κ.α.			
«GUSTAVE»	Γαλ.	J.-J. Baye	18.5.29	Ναυαρίνο (8)	Ξυλοκάρβουνα			
«ST. JOSEPH»	»	L. Jaivar	19.5.29	» (8)	Λάδι			
«PACKET OF MALTA»	Αγγ.	G. Barbaro				20.5.29	Ναύπλιο	
«SISTERS»	»	P. P. Camilleri	27.5.29	Ναυαρίνο	Εμπορεύματα			
«MINERVA»	Σου.	C. A. Anderson	29.5.29	» (4)	Σαβούρα			
«PADRE AMOROSO»	Αυσ.	G. Cossovich				3.6.29	Πόρο	
«CONCEZIONE»	Σαρ.	L. B. Barono				5.6.29	Ναυαρίνο	
«PACKET OF MALTA»	Αγγ.	G. Barbaro	14.6.29	Ναύπλιο (9)				
«EROE»	Σαρ.	G. Gottuso				6.6.29	Ναυαρίνο	
«LES BONS AMIS»	Γαλ.	B. Granier	1.7.29	Αλμυρό (13)	Λάδι	5.7.29	Πόρο	
«TINO»	Αγγ.	E. Edward	8.7.29	Κέρκυρα (8)	»	26.7.29	Πόρο	
«SAN ANTONIO»	Τοσ.	G. Damerini	9.7.29	Ναυαρίνο (40). Ζάκυνθο (10)	Εμπορεύματα			
«DEMOSTENE»	Αγγ.	B. Caruana				10.7.29	Πόρο	
«SISTERS»	Αγγ.	P. P. Camilleri	21.7.29	Ναυαρίνο (13)	Ξυλοκάρβουνα, σίδερα			
«GLORY»	»	S. Isuard				16.7.29	Πόρο	
«PROVIDENCE»	Γαλ.	G. B. Stagno	9.8.29	Ναυαρίνο (14)	Κανόνια κ.α.			
«MATUTINA»	Αγγ.	P. Cassingena				8.8.29	Πόρο	
«NOME DE MARIA»	Γαλ.	G. B. Pendibene				21.8.29	Ναυαρίνο	
«PACKET OF MALTA»	Αγγ.	G. Barbaro	31.8.29	Πόρο (23) Ναύ- πλιο (16)	Εμπορεύματα	22.9.29	»	
«PONSONBY»	»	E. Carleton				29.8.29	Πόρο	
«ARLEQUIN»	Γαλ.	B. Tiopez				26.9.29	Ναύπλιο	
«VALETTA»	Αγγ.	F. Depasquale				2.10.29	Ναυαρίνο	
«HAFFNONG»	Δαν.	A. Anderson	25.10.2	Πόρο (7)				

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)	(θ)
«WILHELMINA THERESA»	»	M. Anderson	9	» (8)				
«GEORGE»	»	H. L. Miller	28.10.29	» (6)	Σαβούρα			
«PACKET OF MALTA»	Αγγ.	G. Barbaro	29.10.29	Ναύπλιο (5)	Μετάξι	9.12.29	Ναύπλιο	
«DANIA»	Σου.	R. Ronne	»	Πόρο (17)				
«SIX SODSKENDE»	Δαν.	M. Mathusen	14.11.29	» (8)				
«TWO BROTHERS»	»	C. Holme	17.11.29	» (19)				
«CHARLES»	»	R. Bahn	»	» (10)				
«NANCY»	Αγγ.	L. Russo	22.11.29			18.11.29	Άγιος Ιωάννης της Μέδουσας	
1830								
«GENEROSO»	Αγγ.	G. B. Ruggiero				19.1.30	Σύρα	
«MADONA DEL ROSARIO»	Σαρ.	G. B. Laviosa		Ναυαρίνο (8)	Ευλεία	17.3.30	Ναυαρίνο	
«GIACINTO»	Αυσ.	G. Commandich	25.2.30	» (8)	Ευλοκάρβουνα κ.α.			
«PACKET»	Αγγ.	P. Decandia	4.3.30	Ναύπλιο (11)	Μετάξι κ.α.			
«SAN MICHELE»	Τοσ.	G. B. Fastang	»			1.5.30	Πάτρα	
«VALETTA»	Αγγ.	B. Cavalli				19.5.30	Πόρο	
«DEMOSTENE»	»	B. Caruana				24.5.30	»	
«SANTA TRINITA»	»	M. Bonello		Ναυαρίνο (12)				
«PACKET OF MALTA»	»	G. Barbaro	24.6.30			8.7.30	Ναύπλιο	
«PACKET OF MALTA»	»	G. Barbaro		Ναύπλιο (8)	Εμπορεύματα	26.9.30	»	
«BUNIAN»	Αμε.	N. P. Smith	23.8.30			27.9.30	»	
«CONTE DIEBITCH»	Ρωσ.	C. Isoard		Καλαμάτα (6)	Φρούτα, μετάξι	10.11.30	Μωρέα	
«PACKET OF MALTA»	Αγγ.	G. Barbaro	7.10.30	Ναύπλιο (5)	Εμπορεύματα			
«VALENTE»	»	S. Gambin	24.10.30			4.10.30	Πόρο	
«PACKET OF MALTA»	Αγγ.	G. Barbaro	20.11.30			20.12.30	Ναύπλιο	
«BONNE JOSEPHINE»	Γαλ.	J. Consulat				29.12.30	Ναυαρίνο	

(α) (β) (γ) (δ) (ε) (ς) (ζ) (η) (θ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΜΑΛΤΑ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΑ ΛΙΜΑΝΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ)

	ΑΓΙΟΙ ΘΕΟ- ΔΟΡΟΙ		ΉΣΙΑΝ- ΝΕΣ ΜΕΣΟΝΕΣ		ΑΙΓΙΝΑ		ΑΛΜΥ- ΡΟΣ		ΒΟΣΠΙ- ΤΣΑ		ΚΑΛΑ- ΜΑΤΑ		ΚΟΡΙΝ- ΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠ.		ΛΟΥ- ΤΡΟ		ΜΑ- ΚΡΗ		ΜΑΡΑ- ΘΩΝΗ ΣΙ		ΜΕΘΩ- ΜΗ		ΜΗ- ΛΟΣ		ΝΑΥΑ- ΡΙΝΟ		ΝΑΥ- ΠΛΟ		ΠΑΡΓΑ		ΠΑ- ΤΡΑ		ΠΟ- ΡΟΣ		ΠΡΕ- ΒΕΖΑ		ΡΙΟ		ΣΠΕ- ΤΣΕΣ		ΣΥΡΑ		ΥΔΡΑ		ΨΑΡΑ		ΣΥΝΟ- ΛΟ	
	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.	ΑΦ.	ΑΝ.				
1821											2																											1	2		3	4		1	8	13		
1822	1										6			4			1				1	1			1					4								2		2		1		22	2			
1823											6	1	8	1	1																			1			2		2					20	1			
1824	1										3		2															1																8	1			
1825							1		2	1											1		1	1	1		1																	6	2			
1826																							1		2	1										2				7		1		4	10			
1827											1									1																								3	-			
1828				1	1		1																	7	4		1		1	1	2	1							5	1	1	1			18	9		
1829				1	1		1										2		20	7				3	3		3		8	14									2					41	25			
1830											1													3	2	3	4			1	3	1							1	1					11	10		
	2	-	-	1	2	1	1	-	3	-	21	1	1	-	14	1	1	-	1	-	3	-	22	8	12	7	7	11	1	-	11	7	9	19	5	-	2	-	1	2	12	10	9	6	1	1	141	73

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΙΟΝΙΚΑ ΣΚΑΦΗ ΣΤΗ ΜΑΛΤΑ

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)
1820						
«CONTE RIVAROLA»	Καβαδίας Γεω.	Βργ.	6.1.21	από Τύνιδα		
«CORRIERE»	Φωκός Διον.	»	16.1.21	» Πάτρα/Ζάκυνθο	αν. 13.2.	για Ζακ./Πάτρα
«ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΚΟΠΙΩΤΙΣΣΑ»	Κόρκος Αν.	»	30.5.21	» Ζάκυνθο	» 15.6	» Ζάκυνθο
1821						
«ΛΕΩΝΙΔΑΣ»	Mullo L.	Σκ.	13.1.22	από Κρήτη		
«DIANA»	Power J.	»	20.2.22	» Κέρκυρα		
«ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ»	Παπαθεοδωρόπουλος Γ.	Rif.	23.7.22	» Μεσολόγγι/Ιθ.	αν. 9.8.	για Ιθάκη
«AMABILE»	Κουντούρης Κ.	Βργ.	2.8.22	» Κεφ/νια	» 4.9.	» Κεφ/νια
«GIORGIO ENRICO»	Λάης Φ.	»	21.8.22	» Αλεξάνδρεια		
«ΑΧΙΛΛΕΥΣ»	Λυκιαρδόπουλος Σ.	»	14.9.22	» S. Giovanni di Acra/Βηρυττό	12.11	» Κων/λη
»	»	»				
1823						
«ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ»	Κοντούρης Α.	Βομ.	7.6.23	από Κέρκυρα	αν. 10.4	για Ζάκυνθο
»	»	»	24.7.23	» Οδησό	» 8.7	» »
«ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ»	Μαντζαβίνος Π.	Βργ.			» 13.9	» Κων/λη
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»	Ιγγλέσης Γ.	»			» 10.9	» Ζάκυνθο
«ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ»	Πεταλάς-Θεοφιλάτος Ε.	Ναβ.	29.9.23	» Ταϊγάνι	» 10.12	» Κέρκυρα
«ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ»	Κοντούρης Α.	Βομ.	8.10.23	» Castel Nuono	» 26.11	» Ζάκυνθο
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»	Ιγγλέσης Γ.	Βργ.	22.10.23	» Κέρκυρα	» 11.11	» Ηράκλειο

(α) Όνομα σκάφους
(β) Όνομα πλοιάρχου
(γ) Τύπος σκάφους
(δ) Ημερομηνία άφιξης

(ε) Λιμάνι προέλευσης
(ς) Ημερομηνία αναχώρησης
(ζ) Λιμάνι προορισμού

Συνομογραφίες διαφόρων
τύπων σκαφών:
ΒΡΓ - Βριγαντίνι
ΝΑΒ. - Νάβα

ΣΚ. - Σκούνα
ΒΟΜ. - Βομβάρδα
ΤΡΑ. - Τραμπάκολο
ΡΙΕ. - Pielego

ΡΙΦ. - Piffiero
ΒΡΑ - Βρατζέρα
ΓΟΛ - Γολέτα
ΜΥΣΤ - Μύστικο

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)
«GIORGIO ENRICO» «ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ»	Γιαννουλάτος Σ. Μαντζαβίνος Π.	» Σκ.	17.11.23 » 27.11.23 »	Λιβόρνο Οδησσό	» »	» Αλεξάνδρεια » 2.12 » Villafranca
1824						
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ» «ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ» «ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ» » » » »	Ιγγλέσης Γ. Κοντούρης Α. Ιγγλέσης Γ. » » » »	Βργ. Βομ. Βργ. » »	14.1.24 από 10.2.24 » 17.5.24 » » »	Λουτρό Ζάκυνθο Σάμο/Μήλο Οδησσό Κεφ/νια Σμύρνη/Σύρα	» » » » »	αν. 2.3 για Αυγούστα » 10.3 » Ύδρα » 30.6. » Κεφ/νια » 7.10. » Κύθηρα/Σύρα » 17.12 » Κεφ/νια
«GIORGIO ENRICO» «ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ» » » «ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Γιαννουλάτος Σ. Σφαέλλος Π. Semini A. ; Βεργωτής Γ.	» » » »	15.8.24 » 30.8.24 » 13.12.24 » »	Οδησσό Κεφ/νια Σμύρνη/Σύρα	» » » »	» » » »
1825						
«ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» «ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ» «GIORGIO ENRICO» «ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ» «ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ» «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» «ΠΑΝ. ΜΥΡΤΗΔΕΙΑ» «ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ» «ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ» «ΔΙΟΜΗΔΗΣ» «ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ» «ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ» «ΑΓ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ»	Ιγγλέσης Γ. Κυπριώτης Π. Γιαννουλάτος Σ. Κυπριώτης Π. Grici S. Ιγγλέσης Γ. Ανδρονίκος Π. Βεργωτής Γ. Κυπριώτης Π. Φραγκόπουλος Γ. Βεργωτής Γ. Κυπριώτης Π. Μεσσήνης Π.	Βργ. » » » » » » » » » » Βργ. » »	12.1.25 από 21.3.25 » 27.3.25 » 4.4.25 » 19.4.25 επέστρεψε 8.5.25 από 29.5.25 » 3.8.25 » 8.9.25 από 25.9.25 » 30.9.25 »	Ταϊγάνι Γένοβα Σύρα Τύνιδα Τρίπολη Αλεξάνδρεια Οδησσό Τσίμοβα Κέρκυρα Ζάκυνθος	» » » » » » » » » » » » » »	» 12.1 για Λεβάντε » 29.3 » Αλεξάνδρεια » 4.5 » Ζάκυνθο » 11.6. » Κέρκυρα » 20.6. » Καλαμάτα » 31.7. » Κέρκυρα » 21.8 » Κων/λη » 6.11 » Κύθηρα » 19.10. » Κέρκυρα

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)			
ΑΓ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	Κουτρούλης Σ.	»	13.11.25	»	»	29.12	»	Ζάκυνθο	
»	Δεντρολίβανος Γ.	»	27.12.25	»	Sfax				
CIVILE	Κυπριώτης Παν.	Βργ.	28.12.25	»	Ταϊγάνι				
1826									
«ΑΓ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ»	Δεντρολίβανος Γ.	Βργ.	3.1.26	από	Ζάκυνθο	αν.	26.3	για	Αλεξάνδρεια
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Βεργωτής Γ.	»	2.2.26	»	Αθήνα				
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»	Κυπριώτης Π.	»	10.2.26	»	Κέρκυρα	»	1.6	»	Κέρκυρα
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Mancione M.	Σκ.	5.5.26	»	Βόνα	»	14.6	»	Αλεξάνδρεια
»	Βεργωτής Γ.	Βργ.	27.5.26	»	Αλεξάνδρεια	»	24.7	»	Κέρκυρα
«ΛΕΩΝΙΔΑΣ»	Mancione M.	Σκ.	24.6.26	»	Κέρκυρα	»	25.8.	»	Ζάκυνθο
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»	Πρωΐτης Π.	Βργ.	9.8.26	»	Ζάκυνθο	»	14.9	»	Κέρκυρα
«DUE FRATELLI»	Ronchi Σπ.	»	31.8.26	»	Κέρκυρα	»	17.11	»	Ζάκυνθο
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»	Κυπριώτης Π.	»	17.9.26	»	Ζάκυνθο	»	9.11	»	Κεφ/νια
«ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ»	Σκλάβος Κ.	Βομ.	23.9.26	»	Κεφ/νια				
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Βεργωτής Γ.	Βργ.	11.11.26	»	Αλεξάνδρεια				
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»	Κυπριώτης Π.	»	19.12.26	»	Κέρκυρα				
1827									
«ΑΓ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ»	Κουτρούλης Σ.	Βργ.	18.1.27	από	Λιβόρνο	αν.	13.2	για	Οδησσό
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Βεργωτής Γ.	»				»	23.2	»	Κύθηρα
«ΤΡΙΤΩΝ»	Μπογδάνος Γ.	»	23.3.27	»	Ζάκυνθο	»	2.4	»	Κέρκυρα
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»	Κυπριώτης Π.	»							
»	»	»	12.5.27	»	Κέρκυρα	»	14.7	»	Κύθηρα
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Κασσιμάτης Ν.	»	10.6.27	»	Σύρα	»	13.7	»	Λιβόρνο
«ΑΓ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ»	Μωραΐτης Γ.	Βρα.	25.6.27	»	Κέρκυρα	»	18.9	»	Κεφ/νια
«CAVALLO DA CORSA»	Μαρκέτης Σ.	Σκ.	14.8.27	»	Κεφ/νια	»	22.9	»	Κύθηρα
«ΠΑΝ. ΜΥΡΤΗΔΕΙΑ»	Κοντολέων Κ.	Βργ.	7.9.27	»	Σπέτσες				

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ζ)	(η)	
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Κασσιμάτης Ν.	»	7.10.27	» Αλεξάνδρεια	»	6.12	» Κύθηρα
«ΠΗΝΕΛΟΠΗ»	Βελόνης Γ.	Σκ.	20.10.27	» Μαραθωνήσι			
«ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»	Κυπριώτης Π.	Βργ.	10.12.27	» Κέρκυρα			
«ΜΕΚΕΝΑΤΕ»	Πομόνης Γ.	Σκ.	16.12.27	» Σύρα			
»	» »	»	26.12.27	επέστρεψε			
1828							
«ANGUILLA»	Γιαννουλάτος Σ.	Βργ.	3.2.28	από Αστακό			
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Κασσιμάτης Ν.	»»	5.3.28	» Αλεξάνδρεια	αν.	3.4	για Τύνιδα
«ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ»	Καλλιγιάς Γ.	»	3.4.28	» Κεφ/νιά	»	19.4	» Κέρκυρα
«ΣΠΑΡΤΙΑ»	Μοντεσσάντος Ε.	Σκ.					
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Κασσιμάτης Ν.	Βργ.	25.4.28	» Αλεξάνδρεια			
«ΣΠΑΡΤΙΑ»	Παπαδόπουλος Γ.Ν.	»	25.5.28	» Κέρκυρα	»	18.8	» Κύθηρα
»	» »	»					
«ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ»	Πανάς Σ.	»	18.9.28	» Μαραθωνήσι			
«ΛΕΩΝΙΔΑΣ»	Φωκάς Γ.	»	13.10.28	» Ζάκυνθο	»	11.12	» Ζάκυνθο
«ΠΑΝ. ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ»	Μεσσήνης Π.	»	3.11.28	» Καλαμάκι	»	30.11	» Ζάκυνθο
«ΠΑΝ. ΒΟΥΛΚΑΝΙΩΤΙΣΣΑ»	Μαραβάς Αν.	Σκ.	21.11.28	» Τύνιδα	»	18.12	» Λευκάδα
«ΣΠΑΡΤΙΑ»	Παπαδόπουλος Γ.Ν.	Βργ.	24.11.28	» Ναύπλιο			
«ΛΕΥΚΑΔΙΟΣ»	Καραντζάνης Α.	»					
1829							
«ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ»	Λυκιαρδόπουλος Γ.	Βργ.	14.2.29	από Κέρκυρα			
«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Κασσιμάτης Γ.	»	16.3.29	» Ναυαρίνο	»	14.3	για Μωρέα
«ΣΠΑΡΤΙΑ»	Παπαδόπουλος Γ.Ν.	Σκ.			»	16.4	» Σύρα
«ΠΑΝ. ΒΟΥΛΚΑΝΙΩΤΙΣΣΑ»	Μαραβάς Αν.	»	9.4.29	από Ζάκυνθο/Σύρα	»	12.5	» Ζάκυνθο
«RICCARDO»	Καλόγερος Γ.	Βργ.	26.4.29	» »			
«ΣΠΑΡΤΙΑ»	Παπαδόπουλος Γ.Ν.	Σκ.	11.5.29	» Μαραθωνήσι			

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)
«ΛΕΩΝΙΔΑΣ»	Σβορώνος Γ.	Βργ.	28.5.29	» Σάμος		
«ΣΠΑΡΤΙΑ»	Παπαδόπουλος Γ.Ν.	Σκ.			» 12.9	» Αρχιπέλαγος
«ΑΡΙΟΡΕ»	Ραϊμπο Ν.	»	26.9.29	» Κέρκυρα	» 17.12	» Ναυαρίνο
«ΛΕΩΝΙΔΑΣ»	Σβορώνος Γ.	Βργ.	5.10.29	» Τύνιδα	επέστρεψε 29.12	
«ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ»	Ποταμιάνος Ι.	Βομ.	29.10.29	» Σύρα	» 17.12	» Κέρκυρα
«ΛΕΩΝΙΔΑΣ»	Πάνας Γ.	Βργ.	20.12.29	» Οδησσό		
«ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ»	Ποταμιάνος Γ.Κ.	Βομ.				
1830						
«ΣΠΑΡΤΙΑ»	Παπαδόπουλος Γ.Ν.	Σκ.	20.1.30	από Ναύπλιο/Καλ.	αν. 23.3	για Κεφ/νιά
«ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ»	Λυκιαρδόπουλος Ι.	Βργ.	27.1.30	» Οδησσό	» 26.3	» Πάτρα
«CAVAL PEGASEO»	Καρακόπουλος Γ.	»	28.2.30	» Λιβόρνο		
«ΣΠΑΡΤΙΑ»	Παπαδόπουλος Γ.Ν.	Σκ.	18.3.30	» Τύνιδα	» 18.5	» Καλαμάτα
«VENERE»	Λυκιαρδόπουλος Π.	Γολ.	2.5.30	» Σύρα/Υδρα	» 6.8	»
»	»	»	17.7.30	» Σύρα	» 7.8	» ; »
«ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»	Μιχαλίτσης Λ.	Μυστ.	1.8.30	» Κέρκυρα	16.9	» Αλγέρι
«ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ»	Πεταλάς-Λιοσάτος Α.		14.9.30	» Σμύρνη	» 2.10	» Τύνιδα
«ΚΥΘΗΡΑ»	Φωτεινός Π.	Γολ.	25.9.30	» Ναυαρίνο	» 20.12	» Ηράκλειο
»	»	»	15.12.30	» Τύνιδα		
«CIVILE»	Κυπριώτης Π.	Βργ.	24.12.30	» Ταϊγάνι		

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΙΟΝΙΚΑ ΣΚΑΦΗ ΜΕ ΡΩΣΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ ΣΤΗ ΜΑΛΤΑ (1823-1830)

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)
1823 «MADONNA DEL PIRRO» «ΟΔΥΣΣΕΥΣ»	Μεταξάς Γ. Θεοφιλάτος Κ.	ΒΡΓ »	6.1.23 από Ismail 6.5.23 » Αθήνα		αν. 18.3 για Γένοβα » 28.6 » Μεσσίνα	
1824 «CONTE WINTERSTEIN «IMPERATRICE ELISSABETTA» «CONTE WINTERSTEIN»	Βαρβαρήγος Α. Στελλάτος Γ. Βαρβαρήγος Α.	» » »	9.5.24 » Οδησσό 25.8.24 » Βεγγάζη		» 4.9 » Αλεξάνδρ. » 10.12 » Οδησσό	
1826 «ΟΔΗΣΣΙΑΝΑ»	Πάνας Ε.	»	12.5.26 » Κέρκυρα			
1827 «ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	Ιγγλέσης Α.	»	11.12.27 » Ταιγάνι			
1828 «ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ» «ΚΑΤΕΡΙΝΑ» «ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΙΚΚΟΥ» «AMABILE SOFIA»	Μοσχονάς Γ. Λυκιαρδόπουλος Γ. Βεργωτής Μ. Μαντζαβίνος Ν.	» » » »	18.9.28 » Σάμο/Υδρα 5.3.28 » Σύρα 16.7.28 » Πόρο 4.12.28 » Σύρα		» 2.10 » Υδρα » 13.3 » 17.8 » Πόρο	
1829 «ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΙΚΚΟΥ» » » «GENERAL POPCOFF»	Βεργωτής Μ. » » Δεσποτούλης Γ.	» » » »	3.7.29 » Αίγινα/Πόρο 2.9.29 » Πόρο 15.7.29 » Σύρα		» 22.9 » Πόρο » 29.7 » »	
1830 «NICOLO PRIMO» «ΑΧΙΛΛΕΥΣ» «ΕΚΤΩΡ» «ΚΥΤΟΥΖΟΦ»	Μονόπολης Α. Δρακόπουλος Π. Κεφαλάς Α. Πανάς Ε.	» » » »	9.3.30 » Οδησσό 17.6.30 » Κων/λη 20.11.30 » Σύρα 31.7.30 » Μαριανούπολη		» 4.4 » Κων/λη » 27.11 » Λιβόρνο » 7.8 » ;	

(α) Όνομα σκάφους

(β) Όνομα πλοιάρχου

(γ) Τύπος σκάφους

(δ) Ημερομηνία άφιξης

(ε) Λιμάνι προέλευσης

(ς) Ημερομηνία αναχώρη-

σης

(ζ) Λιμάνι προορισμού

ΠΙΝΑΚΑΣ 5
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΚΑΦΗ, ΩΣ ΕΠΙ ΤΟ ΠΛΕΙΣΤΟΝ ΥΔΡΑΙΟΣΠΕΤΣΙΩΤΙΚΑ, ΠΟΥ ΕΦΘΑΣΑΝ ΣΤΗΝ ΜΑΛΤΑ 1821-1830

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)
1821							
«ΠΕΡΙΚΛΗΣ»	Α. Δ. Κοκκίνης	2.1.21	Ισμαήλ 3 μήνες				
«ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»	Γεώ. Ματθαίου				23.1.21	Λισσαβόνα	
»	Αν. Δημητρίου	25.1.21	Μαραθωνήσι	Βελαν. λογ. πλοιάρχου	29.1.21	Λιβόρνο	Ίδιο φορτίο
«IL BARONE STROGONOFF»	Δημ. Πανούτσος	19.1.21	Ύδρα	Σιτάρι λογ. πλοιάρχου	12.2.21	Ύδρα	Σαβούρα
«ΠΑΝ. ΥΔΡΑΣ»	Γεώ. Ανδρέου	17.2.21	Ύδρα (15)	Στάρι, καλαμπόκι, »	2.3.21	»	Εμπορεύματα
«ΑΘΗΝΑ»	Κων. Γεωργίου	21.2.21	Σπέτσες (50)	Κριθάρι λογ. πλοιάρχ.			
«ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ»	Θεόδ. Γεωργίου	12.4.21	Αλεξάνδρεια		16.6.21	Ύδρα	Σαβούρα
«PLATOFF»	D. Zorzi (Γεωργίου)	7.2.21	Τύνιδα (3)		12.2.21	Ψαρά	Εμπορεύματα
1824							
«ΑΣΠΑΣΙΑ»	Α. Αναστασίου	21.4.24	Ναύπλιο (7)	Σταφίδα, κρασί			
»	»	27.6.24	Γιβραλτάρ (8)	Καφέ, ζάχαρη κ.α.	28.6.24	Σπέτσες	Εμπορεύματα
1825							
«ΑΙΝΥΩΝ»	Δ. Μαστραντώνη	1.1.25.	Ύδρα (6)	Σαβούρα	21.1.25	Ύδρα	1 επιβάτης
«ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ»	Σ. Αντωνίου	5.2.25	Ακτίς Μπαρμπαράς (2)				
«ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ»	Λ. Μπούσκου				14.2.25	Ναύπλιο	Εμπορεύματα
«ΣΚΥΛΛΑ»	Μ. Γεωργίου	19.5.25	Ύδρα (11)	Σαβούρα	17.6.25	»	
«CIPRIA»	G. Lebergi;				9.7.25	»	Σαβούρα
«ΒΑΣΙΛΙΚΟ»	A. L. Dregua;	24.10.25	Ύδρα (7)	Μετάξι, καπνό, κερι	10.12.25	Κύθηρα	Εμπορεύματα
«ΠΑΝΑΓΙΑ ΥΔΡΑΣ»	Π. Πέτρου	12.11.25	Σάμος (32) Ύδρα (27)	Σταφίδα λογ. πλοιάρχου	9.12.25	Ύδρα	»

Επεξηγήσεις: (α) Όνομα σκάφους
 (β) Όνομα πλοιάρχου
 (γ) Ημερομηνία άφιξης στη Μάλτα

(δ) Προέλευση και ενδιάμεσα λιμάνια. Σε παρένθεση ημέρες ταξιδιού μέχρι άφιξη στη Μάλτα

(ε) Φορτίο
 (ς) Ημερομηνία αναχώρησης
 (ζ) Λιμάνι προορισμού

(η) Φορτίο
 Σε παρένθεση οι ημέρες ταξιδιού από το προηγούμενο λιμάνι.

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)
1826 «ΠΑΝΑΓΙΑ ΥΔΡΑΣ» «ΕΛΠΙΣ»	Λ. Νέγκας F. H. Gregory	21.11.26 29.11.26	Ύδρα (8) N. Υόρκη, Τύνιδα (6)	Σταφίδα, Κερί, Μετάξι, Βαφές	3.1.27	Κύθηρα	Εμπορεύματα
1827 «ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ» «ΑΣΠΑΣΙΑ» «ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ» «ΠΑΝΑΓΙΑ ΥΔΡΑΣ» «ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ»	Γ. Γεωργούτσος Γ. Σάντος Μ. Ιωσήφ Νικ. Ρεβίδης Γ. Κούτσος	7.1.27 14.2.27 24.2.27 3.4.27	Σπέτσες » (5) » (8) Κύθηρα (6) Ύδρα (13)	Σαβούρα Εμπορεύματα » »	13.1.27 8.3.27 1.4.27 20.5.27 28.11.27	Κύθηρα, Σπέτσες » » Ύδρα Κύθηρα, Σπέτσες	
1828 «ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ» «ARMIDA» ; «ΕΥΤΥΧΙΑ»	Κ. Γ. Αποστόλης Α. Fargaki; C. G. Micaro	18.3.28 30.7.28 2.9.28	Σπέτσες (9) Ύδρα (24) Κύθηρα (22) Σύρα (9)	Εμπορεύματα Σταφίδα λογ. Δ. Ιατρού Βαφές, Μετάξι λογ. Κ. Καραπαύλου	11.4.28 17.9.28	Λεβάντε Αλμυρός, Ναύ- πλιο, Σύρα	
«ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ» «ΑΡΓΟΣ» «ΑΘΗΝΑ» «ΚΙΜΩΝ» «ΕΥΤΥΧΙΑ»	Γουδής A. Luchieri D. Lambroff Γ. Ιωάννου C. Micaro	27.9.28 30.9.28 24.10.28 27.10.28 11.11.28	Σάμος (10) Σπέτσες (9) Μαραθωνήσι (8) Σπέτσες (8) Πόρο (10) Ύδρα (9) Σύρα (22) Αλμυρό (8)	Σταφίδα, λογ. Γ. Κόσουφα Μετάξι, Βαφές κ.α. Εμπορεύματα Σαβούρα »	16.10.28 1.12.28	Μαραθωνήσι Αλμυρό, Σύρα	
1829 «FORTUNATO» «ΕΥΤΥΧΙΑ»	Α. Αργύρης C. Micaro	25.2.29	Κορώνη (8) Ναυ- αρίνο (6)	Ξυλοκάβουνα	7.3.29 14.3.29	Πόρος Κορώνη	
«ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ» «ΝΕΛΣΩΝ»	Τ. Κυριακού Δ. Παπανικόλας	10.4.29 18.5.29	Ύδρα (13) Σύρα (8)	Σαβούρα Λάδι	19.4.29	Ύδρα	

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ξ)	(η)
«ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ»	Π. Δ. Γουδής	22.6.29	Κορώνη (8)	Ξυλοκάρβουνα	26.7.29	Καλαμάτα	
»	» »	28.9.29	Sadaan (11) Σπέτσες (8)	Εμπορεύματα	12.10.29	Σπέτσες	
«ΠΑΝΑΓΙΑ ΥΔΡΑΣ»	Π. Πέτρου	2.10.29	Σάμο (19) Ύδρα (11) Κύθηρα (7)	Σταφίδα, χαρούπια			
«ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ»	Α. Φιλίππου	3.10.29	Σάμο (20) Ύδρα (11)	Σταφίδα κ.α.	4.10.29	Δυτ. Μεσόγειο :	
«ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ»	Α. Κουλούρας	24.10.29	Ύδρα (10)	Φρούτα, χαρούπια, Δ.			
«ΑΘΗΝΑ»	Τ. Drizzaga	26.10.29	Σύρα (13)	Ιατρού			
«ΑΡΤΕΜΙΣ»	Σ. Αναστασίου	29.11.29	Carabusa (8)	» »	9.12.29	Πόρο	
«ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ»	Α. Catura				1.12.29	»	
«ΙΡΑΤΟΝ»	Μ. Παπαπαύλου	12.12.29	Ναυαρίνο (7)	Χαρούπια κ.α.	30.12.29	Ύδρα	
1830							
«ΑΧΙΛΛΕΥΣ»	Δ. Φωτιάς	28.1.30	Νάουσα (9), Ύδρα (8)	Σμυρίς			
«ΓΟΡΓΟΝΑ»	Ν. Αντωνίου				10.2.30	Ύδρα	
«ΙΡΑΤΟΝ»	Μ. Παπαπαύλου	13.3.30	Ύδρα (13) Καλαμ. (5)	Σταφίδα κ.α.	30.3.30	Καλαμάτα	
«AMICIZIA» (ΦΙΛΙΑ) (ΟΘ)	Α. Αθανασίου	25.4.30	Πρέβεζα (8)	Εμπορεύματα	29.5.30	Σμύρνη	
«ΣΠΑΡΤΗ» (1)	Γ. Δ. Πεταλάς				24.5.30	Ναύπλιο	
«ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ»	Γ. Διακάκης	1.6.30	Οδηρ. (45) Κων/λη (20)	Σιτάρι διαταγήν Έλλη- νος Προξένου			
«ΓΟΡΓΟΝΑ»	Ν. Αντωνίου	2.6.30	Ύδρα 911) Αστακό (8)		27.6.30	Ύδρα	
«ΙΡΑΤΟΝ»	Ν. Παπαπαύλου	6.6.30	Βεγγάζη (7)	Μαλλί	14.6.30	»	
«ΜΙΑΟΥΛΗΣ»	Ν. Λαλίκος	19.6.30	Σύρα 918) Ύδρα (13)	Δέρματα			
«ΛΥΚΟΜΙΔΗΣ»	Γ. Λαλίκος	4.7.30	Τύνιδα (2)	Σαβούρα			
«ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ»	Γ. Α. Γουδής	16.7.30	» (2)	Φέσια για Δ. Ιατρού			
«ΕΡΜΗΣ»	Ε. Γέρας	9.8.30	Ύδρα (13)	Παλιά χαλκώματα			
«ΜΕΝΤΩΡ»	Ν. Λευτέρης	21.9.30	Carabusa (7)	Φάβα	11.10.30	Ύδρα	

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)	(η)
«ΑΧΙΛΛΕΥΣ»	Δ. Φωτιάδης	4.10.30	Ιθάκη (8)	Σαβούρα			
«ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ»	Γ. Σάντος	14.10.30	Μασσαλία (11)	»			
«ΑΣΠΑΣΙΑ»	Α. Σωτήρης	3.11.30	Λιβόρνο (8)	Εμπορεύμ. λογ. Προξένου			
«ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ»	Α> Κ. Αρβανίτης	11.11.30	Σμύρνη (19)	Σταφίδα κ.ά.	26.11.30	Σμύρνη	
«ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ»	Γ. Διακάκης	21.11.30	Σύρα 913)	Κριθάρι	27.11.30	Λιβόρνο	
«ΑΘΗΝΑ»	Α. Λ. Ορλώφ	23.11.30	Ύδρα (14)	Σιτάρι	»	»	
«ΔΙΟΜΙΔΗΣ»	Τ. Μπότασης	4.12.30	Σπέτσες (13)	Κριθάρι			
«ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»	Α. Χ. Ανάργυρος	5.12.30	» (18)	Σιτάρι			
«ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ»	Γ. Μπιγίλης (:)	8.12.30	Ύδρα (9) Ναυαρ. (7)	»	9.12.30	;	

ΠΙΝΑΚΑΣ 6
ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΚΑΦΩΝ ΣΤΗ ΜΑΛΤΑ ΜΕ ΦΟΡΤΙΟ ΣΙΤΗΡΩΝ

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)
1821				
2.1.21	«ΠΕΡΙΚΛΗΣ»	A. Δ. Κοκκίνης	Ρωσ.	Ismail 3 μ. Κων/λη (40)
19.1.21	«BARONE STROGONOF»	Δημ. Πανούτσος	»	Ύδρα Λογ. Πλοιάρχου
17.2.21	«ΠΑΝΑΓΙΑ ΥΔΡΑΣ»	Γεώρ. Ανδρέου	Οθ.	» (15) » »
24.2.21	«ARCH»	R. Denning	Αγγ.	Κέρκυρα (7)
12.6.21	«JOSEPH & JANE»	R. Robinson	»	Κεφαλληνία (6)
1822				
2.8.22	«AMABILE»	K. Κοντούρης	Ιον.	Κεφαλληνία (12) Λογ. Γ. Καλ- βοκορέσση
21.8.22	«GIORGIO ENRICO»	Φ. Λάης	»	Αλεξάνδρεια (27)
5.8.22	«DUE AMICI»	G. Tagliaferro	Αγγ.	Σύρα (15) Προορισμός Σούσα
11.9.22	«EOLO»	N. Pamadeo	Ναπ.	»
21.12.22	«ALESSANDRO»	G. Mimbelli	Ρωσ.	Νικολάιεφ (45) Κων/λη (16)
1823				
6.1.23	«LA MADONA DEL PIRO»	Γ. Μεταξάς	Ρωσ.	Ismail (72) Κων/λη (31) Δαρδανέλια (24) Ύδρα (22)
14.2.23	«TEMISTOCLE»	N. Ciuli	»	Caffa (66) Κων/λη (53) Ζέα (30)
19.2.23	«LEONIDAS»	L. G. Rusich	»	Caffa (89) Κων/λη (59) Ζάκυνθο (25)
26.2.23	«CONTE CANJUBE»	M. Berrich	»	Ταϊγάνι (92) Κων/λη (61) Ζέα (33)
24.7.23	«ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ»	Π. Μαντζαβίνος	Ιον.	Οδησσό (30). Σπέτσες (10)
25.7.23	«CONSTANZ»	A. Pesante	Ρωσ.	» (35). Κων/λη (23)
9.9.23	«NETTUNO»	S. Giuranovich	»	» (34). Κων/λη (13)
29.9.23	«ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ»	Ε. Π. Θεοφιλά- τος	Ιον.	Ταϊγάνι (60). Κων/λη (50). Ύδρα (26)
27.11.23	«ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ»	Π. Μαντζαβίνος	»	Οδησσό (43) » (31)

(α) Ημερομηνία άφιξης στη Μάλτα

(β) Όνομα σκάφους

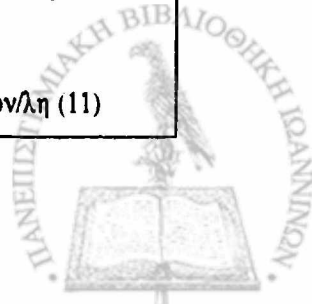
(γ) Όνομα πλοιάρχου

(δ) Τύπος σκάφους

(ε) Προέλευση και ενδιάμεσα λιμάνια. Σε παρέν-
θεση ημέρες ταξιδιού μέχρι άφιξη στη Μάλτα.

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)
1824				
19.1.24	«MARIA»	J. Hindmarsh	Ρωσ.	Οδησσό (33) Κων/λη (12)
4.2.24	«ATTIVO»	G. Lipovaz	»	» (58) » (26)
8.2.24	«CONTE LANGEROVA»	G. Novac	»	» (76) » (45)
10.2.24	«ENTTUNO»	N. Rivalja	»	Ταϊγάνι (90) » (84) Ζέα (6)
19.5.24	«CONTE WINTERSTEIN»	A. Βαρβαρήγος	»	Οδησσό (175) » (127) Ζά- κυνθο (9)
10.7.24	«MARIA»	J. Hindmarsh	»	» (46) » (33)
31.7.24	«FORTUNATA»	G. Millicovich	»	» (5)
15.8.24	«GIORGIO ENRICO»	Σ. Γιαννουλάτος	Ιον.	» (19) Κων/λη (12)
16.12.24	«IMPERATRICE ELISSABETA»	L. Mimbelli	Ρωσ.	Οδησσό (48). Κων/λη (42)
1825				
11.1.25	«S. GREGORIO»	S. Vucosovich	Ρωσ.	Οδησσό (51). Κων/λη (30)
12.1.25	«ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ»	Γ. Ιγγλέσης	Ιον.	Ταϊγάνι (4 μ.) » (3 μ.). Σύρα (79)
22.1.25	«ATHINA»	G. Vucosovich	Ρωσ.	Οδησσό (56) » (42). Σύρα (12)
11.2.25	«CONTE VORONZOFF»	R. Paulovitz	»	» (85) » (44)
13.6.25	«NETTUNO»	N. Rivalta	»	» (45)μ » (34). Σύρα (20)
4.7.25	«TRE AMICHE»	N. Φραγκόπου- λος	Ιον.	» (35). Κων/λη (25). Σύ- ρα (19)
3.8.25	«ΔΙΟΜΗΔΗΣ»	G. Sillich	Ρωσ.	» (31) » (20)
6.8.25	«CONTESSA VORONZOFF»	A. Matcovich	»	Ταϊγάνι (30) » (20), Ζά- κυνθο (10)
23.8.25	«VELOCE»	D. Fugile	»	Οδησσό (42) » (19)
7.9.25	«SANTISSIMA TRINITA»	Π. Κυπριώτης	Ιον.	Ταϊγάνι (65) » (18)
28.12.25	«CIVILE»	G. Mussich	Ρωσ.	Κων/λη (35) Ζάκυνθο (9)
1826				
24.6.26	«SUPERBO»	V. Federici	Αγγ.	Οδησσό (34)
1827				
7.2.27	«SUPERBO»	V. Federici	Αγγ.	Οδησσό (69). Κων/λη (43). Σύρα (13)
30.6.27	«CONTESSA VORONZOFF»	G. Sillich	Ρωσ.	» (38) » (28)
11.12.27	«ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ»	A. Ιγγλέσης	Ιον.	Ταϊγάνι (75) » (60), Σύρα (50)
19.12.27	«LEONIDA»	N. Rivalta	Ρωσ.	» (34) » (12)
20.12.27	«CONTESSA VORONZOFF»	G. Sillich	»	Οδησσό (42) » (14)
1828				
2.1.28	«FLORA»	G. Inflat	Ρωσ.	Οδησσό (72). Κων/λη (54). Ζά- κυνθος (23)
1829				
20.12.2	«ΛΕΩΝΙΔΑΣ»	Γ. Πανάς	Ιον.	Οδησσό (50). Κων/λη (11)

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)
1830				
27.1.30	«ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ»	Ι. Λυκιαρδόπουλος	Ιον.	Οδησσό (70). Κων/λη (23)
28.1.30	«LEONIDA»	N. Jamovich	Ρωσ.	» (59). » (14)
9.3.30	«NICOLO PRIMO»	A. Μονόπολης	Ιον.	» (78). » (50)
1.5.30	«CARLO»	G. Cammenovich	Ρωσ.	» (38). » (14)
»	«CONTE VORONZOFF»	V. Jacucci	»	» (33). » (17) λογ. Ε. Σεβαστόπουλου
1.6.30	«ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ»	Γ. Διακάκης	Ελλ.	» (45). » (20)
27.6.30	«SEI FRATELLI»	P. Dominici	Ρωσ.	» (26). » (17), Σύρα (13)
31.7.30	«CUTUZOFF»	E. Πανάς	»	Μαριανούπολη (36), Κων/λη (17) » (11)
10.8.30	«CONTESSA VORONZOFF»	S. Giurassovich	»	» (46) » (30) Κέρκυρα (9)
3.9.30	«CARLO»	G. Compenovich	»	Σύρα (16)
20.11.30	«ΕΚΤΩΡ»	A. Κεφαλάς	»	» (14) Προορισμό Λιβόρνο
23.11.30	«ΑΘΗΝΑ»	A. L. Orloff	Ελλ.	Ύδρα (14)
5.12.30	«ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»	A. X. Ανάργυρος	»	Σπέτσες (18)
8.12.30	«ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ»	G. Bigili	»	Ύδρα (9). Ναυαρίνο (7) Προορισμό Λιβόρνο
24.12.30	«CIVILE»	Π. Κυπριώτης	Ιον.	Ταϊγάνι (69). Κων/λη (45), Σύρα (25)

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΜΑΛΤΑ
ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΛΙΜΑΝΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΛΟΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΣΚΑΦΩΝ

Αζωφική/Κριμαία	6
Αλεξάνδρεια	8
Δούναβης	3
Ζάκυνθος	11
Κέρκυρα	17
Λιβόρνο/Μασσαλία	7
Ναύπλιο	3
Νέα Υόρκη	1
Οδησσός	11
Δυτ. Πελοπόννησος	16
Σμύρνη	2
Τύνιδα/Β. Αφρική	15
Ύδρα/Σπέτσες	31

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΑΦΙΞΕΙΣ ΦΟΡΤΙΩΝ ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΣΤΗ ΜΑΛΤΑ ΥΠΟ ΔΙΑΜΕΤΑΚΟΜΙΣΗ
ΜΕ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΑΓΓΛΙΑ

1821	2
1822	2
1823	4
1824	2
1825	2
1826	1
1827	—
1828	3
1829	3
1830	2
	21

ΠΙΝΑΚΑΣ 9
ΚΥΚΛΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

ΑΓΓ. Βριγαντίνι «CLIFTON», πλ/χος J. Hunter

Αν. ΜΑΛΤΑ	29.1.21	για	Ζάκυνθο/Πάτρα	} 47 ημέρες	
Αφ. »	16.3.21	από	Πάτρα		
Αν. »	29.3.21	για	Ζάκυνθο/Πάτρα	} 44 ημέρες	
Αφ. »	11.5.21	από	» »		
Αν. »	22.5.21	για	» »	} 44 ημέρες	
Αφ. »	4.7.21	από	» »		
Αν. »	14.7.21	για	» »	} 92 ημέρες	
Αφ. »	14.10.21	από	Σάμο. Καλαμάτα. Ζάκυνθο		
Αν. »	23.11.21	για	Πάτρα/Ζάκυνθο		

ΑΓΓ. Βριγαντίνι «Amicizia» πλ/χος B. Consiglio

Αν. ΜΑΛΤΑ	22.12.21	για	Ζάκυνθο/Κύθηρα	} 58 ημέρες
Αφ. »	17.2.22	από	Καλαμάτα	
Αν. »	5.3.22	για	Κύθηρα	} 55 ημέρες
Αφ. »	29.4.22	από	Καλαμάτα	
Αν. »	24.5.22	για	Κέρκυρα	} 46 ημέρες
Αφ. »	9.7.22	από	Καλαμάτα	
Αν. »	27.7.22	για	Κύθηρα	} 55 ημέρες
Αφ. »	20.9.22	από	Καλαμάτα	

ΠΙΝΑΚΑΣ 10
ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΜΑΛΤΑ ΜΕ ΙΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ, ΡΩΣΙΚΗ & ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ

	(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(ς)	(ζ)
1820	3	—	5	10	9	1	2
1821	6	—	2	6	12	4	16
1822	—	—	6	1	24	—	2
1823	9	—	10	4	31	—	—
1824	8	2	6	1	23	—	—
1825	16	7	3	—	17	—	—
1826	12	2	3	—	14	—	1
1827	14	5	4	4	24	—	3
1828	13	8	5	4	11	—	1
1829	13	13	1	4	11	—	3
1830	10	22	4	7	17	1	—
	104	59	49	41	193	6	28

Επεξηγήσεις: (α) Σκάφη με Ιονική σημαία. (β) Σκάφη με Ελληνική σημαία. (γ) Σκάφη με Ρωσική σημαία. αλλά Ιονικής πλοιοκτησίας. (δ) Σκάφη με Ρωσική σημαία. αλλά Ελληνικής πλοιοκτησίας (ε) Σκάφη με Ρωσική σημαία. αλλά ξένης πλοιοκτησίας. (ς) Σκάφη με Οθωμανική σημαία αλλά Ελληνικής πλοιοκτησίας. (ζ) Σκάφη με Οθωμανική σημαία αλλά Τουρκικής πλοιοκτησίας.

